

Turistický magazín

ročník XII., září 2018

ZDARMA

KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

*Nemilovat knihy
znamená nemilovat
moudrost. Nemilovat
moudrost však znamená
stávat se hlupákem.*

-Jan Amos Komenský-

**Až se škola
zeptá...**

Markéta Hrubešová
a její kuchařská show
na festivalu

CHEBSKÝ EINTOPF

aneb 100 let českého kulinářství v Chebu

PRVNÍ CHEBSKÝ GASTROFESTIVAL

15.9.2018 v **Krajince**

představíme

- kuchyň České inspirace
- regionální potraviny
- české pivovary
- Nebe v hubě

- jak na domácí chléb
- carving bez lyží
- dobroty od sousedů
- upraženo na severu

**workshopy, ochutnávky,
soutěže, vaření, prodej,
pro malé i velké**

Hrají Švejkband, Vopejkači a Třebonští pištcí

Organizuje:
**Město Cheb -
Turistické infocentrum**

Dobré jídlo, dobrá nálada...
... všechno dobré!

www.tic.cheb.cz

Milí čtenáři,
často slyšíme, že v sociálních médiích ten a ten řekl, napsal nebo udělal to či ono. Přeloženo volně do lidštiny, tato média jsou v podstatě internet, kde lidé k němu připojení sdílí vědomosti, názory, informace, konání a chování. Osobně

si ale myslím, že jsou spíše žebříčkem pochybného lidského chování. Dnešní společnosti chybí mezilidské povídání z oka do oka. Vždyť už spolu téměř nemluvíme, jen čučíme do mobilů, píšeme zprávy nebo posíláme obrázky a videa. Proto jsem začal lidi zdravít pěkně nahlas a dávat se s nimi do řeči. Zpočátku mi přišlo, že si koleduji o jednu za uši, ale světe, div se, oni mluví. Ba co víc, oni si rádi povídají. Co já se všechno dozvěděl, tomu by jeden nevěřil. Musíme spolu mluvit víc, a jít tak příkladem třeba těm, co jim právě začala škola.

Pochybným jednáním se mi jeví i to, že na našich silnicích rostou počty nehod, od kterých viníci ujeli. Zvláště když uvážím, že do července jich bylo více jak deset tisíc. Budeme muset i toto naše pochybné chování usměrnit. Je na místě si položit otázku, čemu dnes věříme? Je to víra, rodina, víra v rodinu nebo něco jiného? Naši jistotou je jen to, co už bylo. Tedy pokud se někdo nerozhodne historii měnit, jak se to často stává. Myslím si, že naší vírou na tomto světě by mělo být to, že máme jeden druhého a dokážeme o tom spolu mluvit.

V září máme možnost si připomenout řadu událostí, například 1 085 let od smrti světce Václava, 80 let od Mnichova nebo třeba to, kde jsme vloni byli. Vzpomínání není hanba ani příznak stárnutí. Vzpomínání je možností ohlédnout se, vzít si ponaučení a být sobě i svému okolí oporou na cestě spleťtými uličkami života. Také zde je ale třeba mít na paměti, že je nutné o tom mluvit a nenechávat si vše jen pro sebe. Třebas odmítání, nepochopení, vždy je to lepší než jen přihlížet. Věřím, že si z naší nabídky výletů na září vyberete a na svých cestách budete mluvit se svým okolím.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Staroměstské privilegium

3

Albrecht z Valdštejna

4

„Rudý“ hrabě z Kounic

5

Jeden jestřáb mnoho vran rozhání

7

Objevte s dětmi Loretánský poklad

8

Obsazení Prahy 1448

9

Zámek Zásmyky

11

Podzimní veselí v Jindřichově Hradci

15

Další putování pohořím kozorohů

16–17

Jdeme na ITEP

19

Mnichovská dohoda

20–21

Špendlík na mapě

25

Ještědská královna

27

Fotohádanka

30–31

vyšlo 25. 8.

Babí vydání

KAM po Česku (měsíčník)

vydává v ČR: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o., Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3, IČ: 04892232
tel.: +420 222 944 816–7, e-mail: redakce@kamposcesku.cz, www.kamposcesku.cz
registrováno: MK ČR E 17865, ISSN 1802–8640

grafický návrh, zlom a předtisková příprava: Luděk Dolejší, tisk: Akontext, s. r. o.
distribuce pro předplatitele: jménem vydavatele zajišťuje SEND Předplatné, s. r. o.,
tel.: +420 225 985 225, e-mail: send@send.cz, www.send.cz

foto Kalendárium: © Wikimedia Commons; Archiv Národního divadla, foto J. Svoboda, K. Drbohlav
obálka: © www.pexels.com

Zasláním příspěvku nebo díla dává zasilatel souhlas vydavatelí k jeho šíření v tištěné či elektronické podobě.
Za zveřejnění inzercí a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel.
Přetisk článků včetně obrázků se výslovně zapovídá. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena.
© Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Breviář královny
Elišky Rejčky

Dvakrát královna (730 let)

Česká a polská královna Eliška Rejčka (polsky Ryksa Elżbieta) se narodila v Poznani 1. září 1288. Byla jedinou dcerou polského velkoknížete a později i krále Přemysla II. Velkopolského a Rixy Švédské.

Ve třech letech ji zasnoubili s Otou Braniborským, ale k svatbě nedošlo. Ve 12 letech (1300) se stala druhou ženou ovdovělého českého krále Václava II. Po jeho smrti v červnu 1305 a smrti posledního Přemyslovce Václava III. (1306) usedá na český trůn Rudolf Habsburský a po jeho boku královna Eliška Rejčka. Když po roce podruhé ovdověla, stala se družkou Jindřicha z Lipé a žila ve svých věnných městech. Ve 47 letech umírá 18. října 1335 ve Starém Brně, kde byla také pochována.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

KAM na výlet s MILUŠÍ HORSKOU

Politika a pedagožka Miluše Horská se narodila 26. dubna 1959 v Humpolci. Po studiích na pedagogických fakultách v Českých Budějovicích a v Praze se usadila v Pardubicích, kde v roce 1992 založila Základní školu a Praktickou školu Svítání pro hendikepované děti. Za podporu mimoškolní práce s dětmi a mládeží získala v roce 2013 Cenu Přístav. Od roku 2016 zastává funkci 1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu České republiky.

Kam byste pozvala naše čtenáře na výlet po České republice?

Čtenáře vašeho časopisu bych ráda pozvala k malebným říčkám Želivce a Trnávce. Nejenže to jsou stále kvalitní zdroje pitné vody pro Prahu, ale také to jsou řeky plné ryb. Dá se tady skvěle rybařit, sjíždět řeku na raftu či kánoí i tábořit. Navíc se kolem rozprostírá půvabná krajina se spoustou lesů plných hub a lesních plodů, kde se můžete věnovat turistice, cyklovýletům či lézt po skalách. A pokud vám po tolika aktivitách vyhládne, doporučuji zde ochutnat výbornou českou kuchyni. V samotné obci Želiv pak stojí za vidění premonstrátský klášter, kde obnovili vaření opatského piva, takže i gurmáni si přijdou na své. Nejvíce bych však vyzdvihla to, že je to kraj dobrosrdečných lidí.

Děkuji Vám za zajímavý tip na výlet a dovoluji mi, abych Vám popřála mnoho úspěchů v profesním i osobním životě.

Tereza Blažková

foto © archiv Miluše Horské

Hrobka krále Jana,
Lucemburk

Janovo vládnutí (695 let)

Jak známo, stokrát nic umoří i osla. Tak nějak stručně by se dal vystihnout pohled Jana Lucemburského na panování v Čechách.

I když České království bylo po celou dobu jeho panování základnou pro systematický rozvoj lucemburské dynastie v rámci středověké Evropy, byl v Čechách „králem cizincem“. Těžké časy a nutné ústupky zažíval s českou šlechtou, složitý vztah měl se svojí „domácí“ manželkou Eliškou Přemyslovnou a do toho všeho ještě Habsburkové... S nimi se mu podařilo dojednat v září 1323 odevzdání listin, kterými dokladovali nároky na vládu v Čechách. Součástí mírové dohody bylo vrácení některých držených míst (Znojmo, Břeclav, Podivín).

-babok-

Dopisy čtenářů

Dobrý den z Klatov, děkuji vám za zaslání mapy Prahy, které jsem od Vás obdržela jako vylosovaná v soutěži Křížovka magazínu KAM po Česku. Magazín KAM po Česku je jeden z nejlepších, co znám. Nejen velice inspirativní, ale také poučný. Lze z něj čerpat mnoho a s pomocí netu jsem již připravila několik dovolených u nás v Česku. Jezdíme pravidelně se spolužačkami v květnu po horách a od letoška i v září po vlastech českých. Za mapy od Vás moc děkuji a určitě je hodně využiji, protože i do Prahy jezdíme pravidelně a aktuálních map není nikdy dost a ve spojení s GPS už nikdy „netápu“. Ještě jednou velice děkuji a přeji Vám mnoho pracovních úspěchů a mnoho spokojených čtenářů, kteří dokáží náležitě ocenit Vaši práci. A křížovka je taková pomyslná třesnička na dortu pro chvíli klídku při odpolední kávičce. S pozdravem, Anna Šlajerová
Děkujeme Vám, paní Šlajerová, také kombinuji mapy a navigaci GPS, ale mapa je mapa. Pozdrav Vaším spolužačkám a hodně krásných zážitků z cest.

Váš časopis se mi velmi líbí. Ráda odpovídám na zadané otázky a podle článků si vybírám, kam pojedeme na výlet s ostatními seniory. Vždy se na váš časopis těším, dozvím se vždy nové věci nebo zopakují starší. Bude mi 80 let, a tak se mohu toulat po naší republice.

Jitka Skružná, Čerčany

Vážená paní Skružná, moc krásně se mi čtou Vaše řádky, zvláště ta část, kde se zmiňujete o toulení po naší vlasti. Jen tak dál, protože Hans Christian Andersen říkával, že „cestování je život“.

Vážený pane šéfredaktore, děkuji za přání úspěšné rehabilitace, zatím se daří a už se těším, že budu moci vyrazit brzy do přírody. Ještě bych si dovolil k poslednímu vydání: 1. Ve vydáních květen a červen byla zveřejněna rubrika „Mezinárodní dny, svátky a roky“, která mě velice zaujala, některé údaje mě i rozesmály. Předpokládal jsem, že rubrika bude pokračovat, ale v posledním vydání už není. 2. Na str. 9 v článku Emilka se loučí je v předposlední větě uvedeno, že tyto jednotky (řady 451) po roce 2000 začaly nahrazovat nové jednotky řady 471. Toto tvrzení však platí jen pro Prahu a okolí, článek je však psán všeobecně, takže správně mělo být uvedeno, že jednotky 451 nahradily jednotky řady 460 (tyto ještě dodnes jezdí v Moravskoslezském a Olomouckém kraji, jezdily také v Ústeckém, kde současný stav neznám) a po nich teprve pak 471 a ty nahradily jen částečně 460.

Vladimír Wnuk, Lipník nad Bečvou
Vážený pane Wnuku, děkuji Vám za připomínky. Mezinárodní dny budou pokračovat každý měsíc a s „Emilkou“ máte svatou pravdu. Přeji Vám vše dobré a ať jde vše podle Vašich představ.

Luděk Sládek, šéfredaktor

foto © redakce

Staroměstské privilegium (680 let)

Jedna z nejvýznamnějších pražských památek, Staroměstská radnice, byla založena na základě privilegia, které udělil král Jan Lucemburský 18. září 1338 obyvatelům Starého Města pražského. V privilegii schválil koupi domu kupce Wolflina od Kamene, a tak položil pomyslný základní kámen budoucí stavby.

Historickou budovu radnice tvoří komplex postupně slučovaných budov, původně románských staveb měšťanských domů, mezi kterými byly tzv. masné krámy a další obchody. Nejstarší z těchto domů byl nárožní věžový dům kupce Wolflina, přebudovaný na radniční věž. K severní straně domu byl na místě starších objektů koncem 14. století připojen trakt s gotickým podloubím a reprezentativním sálem v patře. Směrem západně od věže byly postupně připojovány a upravovány další domy. Ve 14. století byl v patře věže zřízen orloj

A. Groll, Východní průčelí Staroměstské radnice v Praze, 1856

foto © Wikimedia Commons

s astronomickými hodinami, kalendářní deskou a průvodem apoštolů. Rozsáhlé úpravy přineslo 18. století, kdy se po spojení čtyř měst pražských (1784) stala radnice sídlem jednotné úřední správy města. Když 7. 5. 1945 radnici ostřelovali a zapálili nacisté, zcela zničeno bylo východní i severní křídlo a těžce poškozena byla také věž s orlojem a kaple. V přízemí byl zničen archiv hl. m. Prahy, knihovna i cenné historické sbírky. Dnes je nejcennější památkou radnice a středem všeho bývalého dění radniční síň (též radniční světnice) z druhé poloviny 15. století. Zajímavostí je renesanční trojdílné okno s nápisem Praga caput regni (Praha hlava království), vytvořené po roce 1526. -aba-

Zasedání Moravského zemského soudu, Zemský dům, Brno

Moravské soudy (525 let)

Základy Moravského zemského soudu položil Karel IV. roku 1348. Jednalo se o instituci vycházející svou podstatou z Českého zemského soudu.

Na Moravě zasedal v Brně a Olomouci a původně byly oba soudy formálně odděleny. Nejvyšším představitelem soudu byl panovník, kterého ale zastupoval zemský hejtman nebo zemský sudí. V roce 1493 nařizuje Vladislav II. sloučení obou soudů ve formě spojení úřadů komorníka a sudího, úřady však zůstávají i nadále v obou městech a zasedají dvakrát ročně. Zajímavé bylo složení soudců. Nařízení z roku 1492 stanovuje oprávnění soudit pro čtrnáct osob stavu panského a pro šest rytířů, přičemž tři byli z brněnského a tři z olomouckého soudu. Po roce 1642 soud zasedal už jen v Brně. -babok-

foto © Wikimedia Commons

Pražská defenestrace 1483 (535 let)

Pražskými nepokoji za vlády krále Vladislava Jagellonského vrcholí neshody kališníků a katolíků. Když Staroměstskou radnici ovládli katolíci a umírnění kališníci, tvrdá opatření počítají s vyvražděním či vyhnáním jejich odpůrců. Plán stanovil den odplaty na půlnoc z 24. na 25. září. Převrat však plánovali také kališníci, kteří stranu katolickou jen předešli.

Kališnickým radikálům postačila záminka, že katolíci chtějí překazit svatováclavské posvícení. Proto 24. září kolem osmé ranní vzali útokem Staroměstskou radnici. Zraněn byl jeden radní a také purkmistr Jan od Klobouků sudlicí na nohou. Když dělal mrtvého, kališníci jej vyhodili z okna, což také přežil. Na Novoměstské radnici však byli konšelé pobiti a svrženi z oken. Jen jeden se spasil útekem

a další byli zajati. Na Malé Straně dva sousedé skončili ve vězení. Rozvášněný dav se poté vrhl na kláštery či Židy a 26. září obsadil Vyšehrad a Pražský hrad, aby je nenapadly jejich posádky. Odpoledne okolo páté se začalo v městech pražských popravovat. Převrat přispěl k omezení moci krále a zabránil obnovení předhusitských poměrů.

Josef Grof

Pohled na Prahu, dřevoryt M. Wohlgemutha, 1493

foto © Wikimedia Commons

Intrikán pražský (490 let)

Pražská politika nebývala vždy vzorem mravnosti. Jan Pašek z Vratu (před 1470 Starý Knín – 15. 3. 1533 Toušeň) je dobrou ukázkou dobového nemravného chování.

Jan pocházel z chudých poměrů, přesto se stal bohatým i vlivným pražským měšťanem a politikem, který se proslavil mnoha „kousky“. Mimo jiné se mu v zájmu jeho vlastní moci podařilo v roce 1518 sjednotit bez souhlasu krále Staré a Nové Město a chopit se úřadu purkmistra. Jeho projekt i díky jeho následné vlastní organizaci převratu v roce 1524 vydržel dlouhých deset let. Vše různé ukončil až 9. září 1528 Ferdinand I. Habsburský, který dosadil nové konšely do rady staroměstské a novoměstské. A na dalších skoro dvě stě let to tak také zůstalo. -liban-

foto © Antikvariát Avion

Historia magistra vitae

1. 9. 1598 (420 let)

Císař Rudolf II. povýšil **Hradčany** na **královské město** roku 1598, kdy byla postavena i renesanční Hradčanská radnice. Poddanským městem byly již od 14. století a samostatným městem do roku 1784, kdy se za Josefa II. staly součástí sjednoceného Královského hlavního města Prahy.

1. 9. 1643 (375 let)

V 17. století bylo **Brno** dvakrát **obléháno Švédy** pod vedením generála Lennarta Torstensonsona. První bylo roku 1643 a druhé 1645, obě byla součástí třicetileté války. Město se však Švédům nepodařilo dobýt. Roku 1742 neúspěšně Brno dobývala i pruská vojska Fridricha II. Velikého.

1. 9. 1938 (80 let)

Na sjezdu NSDAP v Norimberku Hitler zaútočil proti Československu, což podnítilo sudetské Němce k **vyvolání puče v českém pohraničí**. Politicky byl již 24. 4. 1938 na sjezdu Sudetoněmecké strany v Karlových Varech definován směr rozbití Československa tzv. Karlovarským programem.

3. 9. 1673 (345 let)

Císař Leopold I. položil **základní kámen k dostavbě Chrámu sv. Víta** na Pražském hradě. Dle pověsti tak učinil, protože kdo chrám dostaví, dokáže odvrátit turecké nebezpečí. To se dozdědili i Turci a začali svolávat vojska. Leopold následně slíbené finance věnoval na posílení armády.

4. 9. 1878 (140 let)

Jaroslav Augusta, český malíř působící na Slovensku, se narodil 4. září 1878 v Humpolci (zemř. 28. února 1970). Vynikal jako autor žánrových a sociálně laděných obrazů. Tvořil v podtatranské obci Važec a jeho obrazy, především akvarely, jsou trvalou připomínkou této obce.

Albrecht z Valdštejna (435 let)

Myslíte, že kromě rodičů a blízkých osob zajímalo vůbec někoho, že se 14. září 1583 v Heřmanicích u Jaroměře narodil nějaký kluk? Spíše ne, ale za čtvrt století začala hvězda chlapce stoupat a jasně zářit.

Albrecht se narodil do chudých poměrů bývalého šlechtice Viléma z Valdštejna a Markéty Smiřické ze Smiřic, kteří žili ve víře jednoty bratrské. Sudičky mu nadělily vysoký intelekt i solidní zdraví, protože jen on a dvě sestry se z celkem sedmi dětí dožili dospělosti. V deseti letech mu umírá matka a o necelé dva roky se stává úplným sirotkem. Matčin švagr Jindřich Slavata jej posílá na studia do Goldbergu a na univerzitu v Altdorfu. Zde se vedle studií zapojuje do místních bitek, pomáhá k útěku vrahovi syna významného altdorfského měšťana a sám téměř k smrti umlátí svého sluhu. Se studii je tedy konec a jako 17letý se potuluje Evropou. Poznává

Valdštejn, kolem roku 1620

cizí jazyky, mravy i kultury, zejména italskou. Na hraně dospělosti přichází nejdůležitější obrat v jeho životě.

Erb rodu Valdštejnů

Odvrhne víru jednoty bratrské a stává se z něho katolík, kterému se otevírají netušené možnosti. Dál už je to známý příběh. Vstup do armády, jeho hvězda září, až nakonec pohasne 25. 2. 1634 v Chebu.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Brokoff a Karlův most (330 let)

Ferdinand Maxmilián Brokoff se narodil 12. září 1688 do umělecké rodiny. Byl synem sochaře a řezbáře Jana Brokoffa a bratrem Michala Jana Josefa Brokoffa. Společně patřili k nejvýznamnějším představitelům vrcholného českého barokního sochařství.

Ferdinand Maxmilián Brokoff, Jan Vilímek

Ferdinand pokračoval v rodinné tradici a po vyučení v dílně svého otce se prosadil jak v Čechách,

tak i v Evropě. Během svých cest se seznámil s rakouským architektem Johannem Bernhardem Fischerem z Erlachu, se kterým spolupracoval na významných dílech pro Vídeň a slezskou Vratislav. U nás je znám především svými sousošími na Karlově mostě. Vytvořil ale také mariánský morový sloup na Hradčanském náměstí a náhrobky či sochy pro řadu pražských kostelů. Jeho tvorbu najdeme na zámku v Duchcově nebo Hoříně u Mělníka. Věnoval se také dřevořezbě a vytvořil cykly pro kostely sv. Haštala a sv. Havla v Praze. Celý život zasvětil svému poslání sochaře a řezbáře. Zemřel bezdětný 8. 3. 1731 na souchotiny

Sousoší sv. Jana z Mathy se sv. Felixem z Valois a sv. Ivanem (1714), Karlův most

a pohřben byl u kostela sv. Martina ve zdi na Starém Městě pražském.

-aba-

foto © Wikimedia Commons

1723
Karel VI.
(295 let)
5. 9. 1723
slavnostně
korunován na
českého krále

1743
Josef Bohumír Mikan
(275 let)
* 3. 9. 1743
† 7. 8. 1814
český lékař,
botanik, zakl.
Botanické
zahrady Praha

1753
Bernhard Vinzenz Adler
(265 let)
* 13. 9. 1753
† 9. 8. 1810
lékař, zakladatel
Františkových
Lázní

Robota a poddanství bylo zrušeno! (170 let)

Průlomové rozhodnutí říšského sněmu ze 7. září 1848 formálně ukončuje středověký feudální systém. Umožňuje postupný vznik nových majetkových poměrů a celkovou přeměnu venkovské společnosti.

Hladová bouře ve Štětíně (1847)

Změny visely ve vzduchu už od dob Josefa II., ale až revoluční rok 1848 posunul pomyslné kolo dějin o zub dál. Koncem července začali poslanci projednávat návrh na zrušení

poddanství, který byl relativně slabou většinou schválen (pro 174, proti 144, 36 se zdrželo). Následně byl stvrzen císařem Ferdinandem I. Zákon rušil robotu a všechny ostatní poddanské

povinnosti. Odstranil rozdíl mezi panskou a poddanskou půdou, všechnu půdu zbavoval břemen a zrušeny byly naturální a peněžité dávky. Změna přinesla řadu praktických problémů s převodem a výkupem majetku šlechty. Byl spuštěn dvacetiletý proces transformace, kdy si bývalí poddaní kupují pozemky, třeba i s pomocí státu. Rodí se nová vrstva sedláků a statkářů, kteří se stávají skutečnými vlastníky půdy a svobodnými občany „podřízenými“ pouze státu. Zajímavým byla velmi přesná zjištění a soupisy majetku českého obyvatelstva. Zrušení roboty přináší modernizaci hospodaření, ekonomický rozmach a rozvoj průmyslu.

-lp-

foto © Wikimedia Commons

„Rudý“ hrabě z Kounic (170 let)

Václav Robert hrabě z Kounic, německy Wenzel Robert Graf von Kaunitz, se narodil 26. září 1848 v Drážďanech. Jako příslušník české větve rodu Kouniců byl významným českým politikem, mecenášem a patronem brněnské vysoké školy.

Syn hraběte Michaela Karla Kounice a Eleonory, rozené Voračické Bisingen z Paběnic, byl již od mládí svou matkou a vychovatelem (spisovatel F. Schulz) veden k lásce k vlasti. Patřil k významným představitelům českého národního života, přátelil se s českými vlastenci, např. s F. Palackým, L. Riegrem, J. E. Purkyněm, K. Světlou a dalšími. Roku 1877 se oženil s herečkou Josefínou Čermákovou (1849–1895) a stal se švagrem Antonína Dvořáka. V letech 1883–1897 byl poslancem českého parlamentu (zemského sněmu), kdy se zabýval řadou vážných problémů veřejného života. Například volebním právem, ženskou emancipací, osmihodinovou pracovní dobou i dělnickými požadavky, za což si

vysloužil přezdívku „rudý hrabě“. Po smrti bratra Albrechta (1897) se vzdal politické činnosti a ujal se správy rodinného majetku na Moravě. V den svatby s Josefínou Horovou, druhou manželkou (12. 5. 1908), věnoval svůj brněnský palác zdejší vysoké škole a zřídil nadaci pro stavbu studentských kolejí. Hrabě Kounic by byl potěšen dnešním členstvím českých zemí v Evropské unii, neboť už v roce 1892 se na IV. konferenci meziparlamentní unie v Bernu vyslovil ve prospěch vytvoření společného evropského státu. Zeměl náhle 17. října 1913 v Uherském Brodě (ochrnutí srdce) a jeho ostatky byly převezeny do rodinné hrobky na pražských Malvazinkách.

Alice Braborcová

foto © Wikimedia Commons

1763
František Josef ze Šternberka a Manderscheidu
(255 let)
* 4. 9. 1763
† 8. 4. 1830
český šlechtic,
mecenáš umění
a osvícenec

1833
Josef Richard Rozkošný
(185 let)
* 21. 9. 1833
† 3. 6. 1913
český hudební skladatel
a klavírista

1843
Václav Kosmák
(175 let)
* 5. 9. 1843
† 15. 3. 1898
katolický kněz,
fejtonista,
romanopisec,
autor tzv. kukátek

6. 9. 1843 (175 let)

Novinář, spisovatel, politik a autor sentimentálních politických písní **Karel Tůma** se narodil 6. září 1843 v Praze (zemř. 9. května 1917). Jeho první ženou, s níž měl čtyři syny, byla dcera F. L. Čelakovského. Celých 45 let byl redaktorem Národních listů, kam psal politické úvodníky.

9. 9. 1853 (165 let)

Katolický kněz, organizátor katolického života v Čechách a průkopník křesťanského socialismu **Tomáš Škrdle** se narodil 9. září 1853 v Pleších u Kardašovy Řečice (zemř. 29. listopadu 1913). Od studentských let psal do novin, sbíral národopisný materiál a zakládal katolické knihovny.

14. 9. 1873 (145 let)

Český fyzik **prof. PhDr. Václav Felix** se narodil 14. září 1873 v Německém (Havlíčkově) Brodu (zemř. 19. února 1933). Byl profesorem obecné a technické fyziky na Císařské a královské české vysoké škole technické v Praze. Pro akademický rok 1917–1918 byl zvolen jejím rektorem.

16. 9. 1858 (160 let)

Český divadelní režisér a výtvarník **Gustav Schmoranz** se narodil 16. září 1858 ve Slatiňanech (zemř. 21. prosince 1930). Vystudoval architekturu. Od roku 1887 byl profesorem Umělecko-průmyslové školy v Praze, ředitelem Národního divadla v Praze byl v letech 1900 až 1922.

16. 9. 1883 (135 let)

K počtě korunního prince Rudolfa byla slavnostně otevřena **rozhledna na Libině** u Prachatic. Kamenná rozhledna na vrcholu hory Libín (1 096 m) v Šumavském podhůří je vysoká 27 m a na její vrchol vede 138 schodů. Z rozhledny je výhled na město Prachatice a velkou část Šumavy.

Historia magistra vitae

19. 9. 1618 (400 let)

Benediktinský mnich

Matouš Ferdinand Sobek

z Bílenberka se narodil

19. září 1618 v Rajhradě (zemř. 29. dubna 1675). Byl opatem u sv. Mikuláše na Starém Městě pražském, světícím biskupem pražským, prvním biskupem královéhradeckým (1659–1668) a arcibiskupem pražským (1668–1675).

19. 9. 1868 (150 let)

Český spisovatel, kulturní historik a muzejník **Karel Václav Adámek** se narodil 19. září 1868 v Hlinsku (zemř. 18. prosince 1944). Byl členem vedení Národní strany svobodomyšlné (mladočechů). Napsal řadu prací z oblasti východočeského muzejnictví, historie, umění a etnografie.

21. 9. 1863 (155 let)

Český spisovatel **Čeněk**

Habart se narodil 21. září 1863

v Předbořicích (zemř. 24. května 1942). Je autorem čtyřdílné vlastivědné monografie nazvané Sedlčansko, Sedlecko a Voticko: Popis a dějiny krajiny mezi stříbropěnnou Vltavou a památným Blaníkem a vylíčení života jejího lidu.

21. 9. 1868 (150 let)

Český novinář a politik **Václav**

Klofáč se narodil 21. září 1868

v Německém Brodě (zemř. 10. července 1942). Byl vůdčí osobností českých národních socialistů, za Rakouska-Uherska poslancem Říšské rady a Českého zemského sněmu, po vzniku ČSR prvním ministrem národní obrany.

21. 9. 1943 (75 let)

Český herec, komik a bavič, básník a kreslíř **Jiří Wimmer** se narodil 21. září 1943 v Praze (zemř. 25. ledna 2001). Herec s přezdívkou „Klobouk“ byl mnohostranně nadaný, především komediálním směrem. Vytvořil komickou dvojici s Karlem Černochem, s nímž vystupoval i v televizi.

Klasik Švabinský (145 let)

Profesor Maxmilian Theodor Jan Švabinský, český malíř a rytec, se narodil 17. září 1873 v Kroměříži. Stal se jedním z nejvýznamnějších českých umělců 20. století, jehož talent se projevil již v raném mládí.

Syn svobodné šestnáctileté matky vyrůstal v péči její rodiny a již od dětství snil o tom být umělcem. V době studia na reálném gymnáziu v Kroměříži vystavoval své první kresby v oknech místní lékárny. V roce 1891 byl přijat na pražskou Akademii výtvarných umění a nastoupil do ateliéru Maxmiliána Pirnera, kde se brzo proslavil kvalitou a precizností své portrétní práce. Na jeho portrétech se můžeme setkat s mnoha významnými osobnostmi té doby. Mezi nejznámější obrazy patří Splnutí duší, Kulatý portrét, Chudý kraj, Kamélie, Rajky nebo Velká rodinná podobizna. Navrhl i několik ČS bankovek a poštovních známek.

Je autorem návrhů tří vitrážových oken v katedrále sv. Víta. Švabinský byl dvakrát ženat, podruhé s ženou svého švagra, která se mu stala inspirací pro grafickou řadu Máj. Věnoval se také pedagogické činnosti a byl členem

výtvarného spolku Mánes. Roku 1918 se stal jedním ze zakládajících členů Sdružení českých grafických umělců Hollar. Byl členem vídeňského spolku umělců Hagenbund nebo Société Nationale des Beaux-Arts v Paříži. Velkou měrou se podílel na zviditelnění českého výtvarného umění v celé Evropě. V roce 1945 byl jmenován národním umělcem, stal se rytířem Řádu čestné legie a s Janem Preislerem, Antonínem Slavičkem a Milošem Jiránkem patří k zakladatelům našeho moderního výtvarného umění 20. století. Zemřel v Praze 10. února 1962 a pochován byl na Vyšehradském hřbitově.

Alice Braborcová

Solitér mezi malíři (125 let)

Malíř Josef Matička se narodil 13. září 1893 v Tejně u Prahy. Ve svém díle se snažil odrážet podstatu českého národa a složitost jeho osudů. Spolu s Josefem Ladou a Janem Zrzavým patří mezi „solitéry“ českého výtvarného umění, kteří svou tvorbou dokonale vybočují z dobových schémat.

Od dětství rád maloval, ale protože po maturitě v roce 1912 nebyl přijat na Akademii výtvarných umění, začal studovat na České vysoké škole technické. V roce 1919 se na přednáškách prof. V. V. Štecha na AVU seznámil s Annou Theinovou z litomyšlské židovské rodiny, se kterou se v roce 1923 vzali. Tuberkulóza páteře Josefovi znemožňovala výkon povolání, a když se v roce 1930 z nemoci zotavil, k architektuře se už nevrátil. Začal se plně věnovat malování. Ve 30. letech se stal členem Sdružení výtvarníků v Praze. Josefův výtvarný projev ovlivnily impresionismus a kubismus, ale od 40. let přichází s vlastním originálním pojetím vycházejícím z lidového

Manželé Matičkovi před Průmyslovým palácem v Praze v roce 1929

umění. V září 1944 byla Anna deportována do internačního tábora Hagibor v Praze a odtud byla transportem AE2 4. 2. 1945 převezena do terezínského ghetta pod číslem 255. Josef byl pardubickým gestapem také dopraven na Hagibor. Válku oba přežili

a přestěhovali se do Litomyšle, kde se Josef až do své smrti 7. 7. 1976 věnoval malování. Jeho posmrtnou masku odlil sochař Olbram Zoubek a také vytvořil sochu Múzy nad malířovým hrobem v Litomyšli.

Marcela Kohoutová

1868
Otokar Březina
(150 let)
* 13. 9. 1868
† 25. 3. 1929
český básník,
spisovatel,
představitel
symbolismu

1878
Hanuš Jelínek
(140 let)
* 3. 9. 1878
† 27. 4. 1944
český básník,
esejista
a divadelní kritik

1883
Karel Guth
(135 let)
* 21. 9. 1883
† 30. 10. 1943
český archeolog,
historik umění,
muzejník
a pedagog

Šťastný Lindy v Československu (80 let)

Charles Lindbergh (1902–1974) v roce 1927 jako první člověk na světě přeletěl letadlem Atlantský oceán bez mezipřistání. Díky tomuto letu trvajícím více než 33 hodin se zapsal navždy do historie letectví. Málokdo dnes ale ví, že v roce 1938 přistál také v Československu.

Lindberghovi při večeři, F. Fajtl zcela vlevo

Původně měl i se svou ženou Anne přistát 1. září 1938 v Praze, na své cestě po Evropě a Rusku. Ale nepřiletěl. Se svým jednomotorovým

dolnoplošníkem Miles M.12 Mohawk Lindbergh přistál v Olomouci, a to z důvodu „vynuceného přistání“. V Olomouci s manželkou přespal v hotelu

Šek na 10 dolarů s podpisy Lindberghových

Národní dům a jeho majiteli Miroslavu Pleskači za vzorné služby věnovali šek na deset dolarů. Tento šek s podpisy obou manželů, dalšími dokumenty a unikátní fotografií Lindberghových při večeři s mladým vojenským letcem Františkem Fajtlem věnovala Vojenskému historickému ústavu Praha dcera majitele hotelu Josefa Zelinková. Lindberghova návštěva pokračovala příletem 2. září do Prahy, kde setrval do 8. září 1938. -lgs-

foto © Vojenský historický ústav Praha

Jeden jestřáb mnoho vran rozhání (75 let)

Československý stíhací pilot František Fajtl (20. 8. 1912–4. 10. 2006) bojoval za druhé světové války v britském Královském letectvu (Royal Air Force). Stal se jedním z Čechoslováků, kteří se zapojili do letecké bitvy o Británii.

Generálporučík František Fajtl

Pocházel z Donína na Lounsku, vystudoval obchodní akademii v Teplicích a vojenskou službu absolvoval u pěchoty. Odtud by vyslán do důstojnické školy a po jejím absolvování se rozhodl stát vojákem z povolání. V roce 1933 byl přijat na Vojenskou akademii v Hranicích na Moravě a poprvé vzletl v Prostějově (1934) na dvouplošníku Letov Š-218.31. Po německé okupaci odešel v létě 1939 do Polska, bojoval ve Francii a od roku 1940 ve Velké Británii. V květnu 1942 byl sestřelen ve Francii, ale dokázal se vrátit zpět do Británie. **Velitelem československé 313. stíhací peruti**, jedné ze čtyř perutí ČS letectva RAF, byl od 24. 9. 1943 do 31. 1. 1944. Poté odplul s dalšími dobrovolníky do Sovětského svazu,

Československé 313. stíhací peruč RAF

kde se stal velitelem 1. čs. samostatného stíhacího leteckého pluku.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons, autor Zbynekmduda; Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

22. 9. 1938 (80 let)

V ČSR se na protest proti ústupkům Německu uskutečnila **generální stávka**, jejímž výsledkem byl pád Hodžovy vlády a nastolení úřednické vlády vedené generálem Janem Syrovým (22. 9. – 30. 11.). Stal se tak 11. předsedou vlády Československa. Dvakrát byl ministrem národní obrany ČSR.

23. 9. 1868 (150 let)

Ostravský stavitel a sběratel umění **František Jureček** se narodil 23. září 1868 v Moravské Ostravě (zemř. 5. října 1925). Postavil v Ostravě řadu obytných i podnikatelských budov, např. na třídě Československých legií nebo na náměstí Svatopluka Čecha. Sbíral českou malbu 19. století.

25. 9. 1868 (150 let)

Český básník, dramatik, překladatel, libretista a divadelní režisér **Jaroslav Kvapil** se narodil 25. září 1868 v Chudenicích (zemř. 10. ledna 1950). Byl spoluzakladatelem pražského divadla Uranie (1898). Roku 1897 uvedl v Národním divadle svou divadelní hru Princezna Pampeliška.

27. 9. 1883 (135 let)

Právník a historik **PhDr. Jaroslav svobodný pán Helfert** se narodil 27. září 1883 v Malackách (zemřel 14. září 1972). Byl ředitelem Moravského zemského muzea v Brně, zakladatelem muzeologie na brněnské filozofické fakultě a konzervátorem památkového ústavu pro okres Rychnov nad Kněžnou.

29. 9. 1843 (175 let)

Český lingvista a polyglot **Čeněk Šercl** se narodil 28. září 1843 v Berouně (zemřel 4. prosince 1906). Pro své rozsáhlé znalosti evropských i asijských jazyků si již v mládí vysloužil přezdívku „český Mezzofanti“. Jeho hlavním oborem byl sanskrt, celkem ovšem ovládal 45 jazyků.

1913
Věra Ferbasová
(105 let)
* 21. 9. 1913
† 3. 8. 1976
česká komediální herečka

1918
Martin Růžek
(100 let)
* 23. 9. 1918
† 18. 12. 1995
český herec, člen činohry Národního divadla v Praze

1923
Luba Skořepová
(95 let)
* 21. 9. 1923
† 23. 12. 2016
česká herečka, členka činohry Národního divadla v Praze

text: Pavel Edvard Vančura (redakce@kamposcesku.cz)

Objevte s dětmi Loretánský poklad

Pražská Loreta nově nabízí pracovní listy a hravé prvky v expozici, s jejichž pomocí lze s dětmi zábavnou formou objevovat umělecké i duchovní poklady poutního místa.

Objevte svůj
Loretánský poklad

Přijďte s dětmi do Lorety
pátrat po darech Tří králů!

Většina rodičů zná tu situaci: navštívíte významnou historickou památku, kde je mnoho krásných věcí k vidění, ale vaše děti se trochu nudí a vy jen těžko hledáte způsob, jak jim prohlídku příjemně a zprostředkovat jim přiměřeně k jejich věku to, co je zajímavé i pro ně.

Právě pro rodiče, kteří by rádi vlastním dětem dopřáli poučení i radost ze hry, ale také pro pedagogy, kteří hledají vhodné místo pro návštěvu se žáky či studenty, např. v rámci výuky dějepisu nebo společenských věd, připravila Loreta nové pracovní listy ke stálé expozici. Dětský okruh nese název „Objevte svůj Loretánský poklad“ a je zpracován ve čtyřech věkových kategoriích, od předškolních dětí až po středoškolské studenty. U tří mladších věkových kategorií je součástí prohlídky „hledací hra“, kdy děti v expozici hledají tři poklady symbolizující dary tří králů – nádech dobrodružství při hledání a odemykání truhliček spolehlivě zažene znužený výraz na tváři vašich dětí.

Rodiče i pedagogové si mohou bohatě graficky zpracované pracovní listy předem stáhnout a pročíst na www.loreta.cz, takže ani všetečné otázky typu „Co je to vlastně Loreta?“ nebo „Komu patří ten poklad?“ nezůstanou bez odpovědi. Listy jsou k dispozici zdarma k dětské či studentské vstupence, jejich tisk finančně podpořilo Ministerstvo kultury.

Věříme, že zážitek z návštěvy zajímavého historického místa může být důležitým článkem na cestě ke vzdělání.

www.loreta.cz

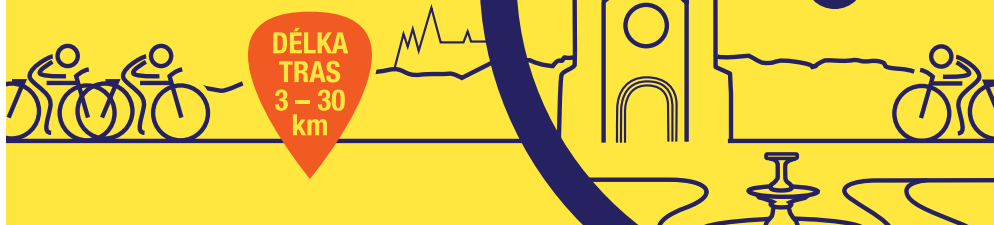
12. PRAŽSKÉ CYKLOZVONĚNÍ

RODINNÁ HVĚZDICOVÁ CYKLOJÍZDA PRAHOU

22. ZÁŘÍ 2018
PRAHA-KARLÍN

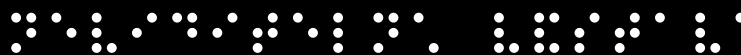
www.cyklozvoneni.cz

ODPOLEDNÍ PROGRAM
VSTUP ZDARMA

Dobrodružná hodinová prohlídka v naprosté tmě,
za doprovodu nevidomého průvodce.

NEVIDITELNÁ VÝSTAVA

Další nezapomenutelný zážitek Vám zajistí:

NEVIDITELNÁ
VEČEŘE

NEVIDITELNÁ
MASÁŽ

NEVIDITELNÁ
OCHUTNÁVKA

NEVIDITELNÝ

TEAMBUILDING

NEVIDITELNÁ
POHÁDKOVÁ PROHLÍDKA

pro děti a rodiny!

+420 / 777 787 064 | info@neviditelna.cz

Rezervace nutná předem!

www.neviditelna.cz

Obsazení Prahy 1448 (570 let)

Ani po bratrovražedné bitvě u Lipan nezavládl v zemi klid. Malá, leč vlivná katolická menšina toužila po restituci církevního majetku rozchváceného v čase revoluce. Kališníci naopak trvali na dodržování basilejských (jihlavských) kompaktát.

Dlouhé roky bezvlády prodloužila smrt králů Zikmunda (1437), jeho nástupce Albrechta (1439) a nezletilost Ladislava „Pohrobka“. Vůdcem kališnických frakcí se stal Jiřík z Kunštátu a Poděbrad (23. 4. 1420 – 22. 3. 1471), který věděl, že Praha v rukou umírněných husitů Menharta z Hradce je problém. Kališnický sněm v Kutné Hoře ustavil „kališnickou jednotu“, do jejího čela zvolil 24. 6. 1448 Jiříka a přijal usnesení zmocnit se Prahy. Když 1. září 1448 stanulo 9 000 Jiříkových bojovníků u Běchovic a Počernic, radní Starého a Nového Města zpanikařili. V časných ranních hodinách 3. září 1448 Jiřík klamným manévrem zaútočil na Prahu v prostoru Karlova. Hradby však prolomil

nedaleko vyšehradské brány Špička, kde hlídali dva obránci. Samotnou bránu hlídalo asi 20 mužů. Během několika hodin byla Praha včetně Pražského hradu obsazena a Jiřík vjel triumfálně do města. Rabování sice zakázal, to ale nezabránilo pražské spodině vydrancovat pražské ghetto. Obsazení Prahy bylo jasným poselstvím Jiříka, budoucího zemského správce a českého krále.

Antonín Fridrich

Mohutná brána Špička na horizontu kopce

Sadelerův prospekt Prahy (asi 1606)

foto © Wikimedia Commons

Praha:příroda

Vydejte se poznávat zelenou tvář Prahy!

Nová brožura Praha:příroda vám představí nejkrásnější pražské parky, zahrady, ostrovy a další přírodní lokality.

Prague.eu

PRA
HA
PRA
GUE
PRA
GA
PRA
G

Prague
City Tourism

Prague:emotion

Mezinárodní dny

ZÁŘÍ 2018		
název	vyhlášeno	vyhlásil
„Dny evropského dědictví Dny otevřených dveří památek, 1. nebo 2. víkend v září	1991	Rada Evropy
Světový den první pomoci 2. sobota v září	1863	Mezinárodní červený kříž
Mezinárodní den míru 3. úterý v září	1982	OSN
Mezinárodní den modliteb za pronásledované křesťany poslední neděle v září	1958	Světový evangelikální svaz
Mezinárodní den neslyšících poslední neděle v září	1958	Mezinárodní federace neslyšících
Světový den srdce poslední neděle v září	1958	Světová federace srdce
Světový námořní den (Světový den námořnictva, Světový den moře) poslední týden v září	1978	OSN, IMO
5. Mezinárodní den charity	2013	OSN
8. Mezinárodní den gramotnosti	1966	UNESCO
9. Evropský den recyklace baterií	2015	Eucobat
10. Světový den prevence sebevražd	2009	WHO
12. Mezinárodní den OSN spolupráce jih-jih	2003	OSN
14. Evropský den židovské kultury	1999	UNESCO
15. Mezinárodní den demokracie	2007	OSN
16. Mezinárodní den ochrany ozonové vrstvy	1987	OSN
Den církevního školství	2000	Česká biskupská konference
Od 16. 9. Evropský týden mobility	2002	EU
19. Den, kdy mluvíme jak piráti	1995	John Baur a Mark Summers
20. Den malování mandal	2016	Centrum Mandala, z. s.
21. Mezinárodní den Alzheimerovy choroby	1998	ADI
22. Mezinárodní den bez aut	2001	EU
26. Evropský den jazyků	2001	Rada Evropy
Mezinárodní den antikoncepce	2001	Rada Evropy
27. Světový den cestovního ruchu	1979	WTO
28. Světový den boje proti vzteklině	2007	WHO, FAO
30. Mezinárodní den překladatelů	1991	Mezinárodní federace překladatelů

Zrádce nad jiné

Augustin Přeučil, předválečný vojenský pilot, se narodil 3. července 1914 na samotě Závist, u vesnice Třebšín na Benešovsku. Po vyhlášení Protektorátu požádal o přijetí do Luftwaffe, ale byl odmítnut. Proto se v polovině července 1938 rozhodl odejít do Brazílie, kde se chtěl stát pilotem dopravního letadla.

Při překračování polských hranic byl zatčen a následně zverbován gestapem. Jeho velícím byl inspektor pražského gestapa Oskar Fleischer, který ho pod krycím jménem Gustav pověřil úkolem vetřít se do našich exilových leteckých jednotek. V noci z 22. na 23. 7. 1939 překročil hranice u Fryštátu podruhé a přes čs. konzulát v Krakově se dostal do sběrného tábora čs. letců v Malých Bronowicích. S nimi odešel do Francie a po jejím pádu do Anglie, kde krátce sloužil u 43. a 605. perute RAF. Nakonec skončil u nebojové 55. operačně výcvikové jednotky v Usworthu. Oženil se s mladou Angličankou a na podzim 1941 dostal úkol získat stíhačku Hawker Hurricane Mk. II C s novým radarem. To se mu nepovedlo a 18. 9. 1941 odletěl do Belgie na Hurricane Mk. I. Přistál u obce Ortho u Bastogne a místní rodinu,

která mu jako „sestřelenému letci“ pomohla, to stálo dva životy. V Protektorátu se stal obávaným provokátorem gestapa, který mimo jiné pomáhal usvědčit naše zajaté letce, parašutisty i další. Po válce byl Augustin Přeučil zadržen a popraven 14. 4. 1947 v Pankrácké věznici oběšením.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Přistupte blíž, rakovnický stroj času za chvíli odlétá. Kam? Na výlet do slavných rakovnických roků s osmičkou na konci!
Tři, dva, jedna, start!

1518 Rakovničané pokládají základní kámen své majestátní **Vysoké brány**.

1588 Rakovník slaví své **povýšení na královské město**. Výtečné rakovnické pivo při tom teče proudem.

1848 Ten právě narozený drobeček se jmenuje **František Otta**. Až dospěje, vybuduje v Rakovníku slavnou továrnu na mýdlo.

1898 Šmik. Páska je přestřižena, **městské muzeum** vítá své první návštěvníky. Muzeum je zatím malé, vejde se do jedné místnosti. Ale rychle poroste!

1918 Vzniká republika a startuje i budování moderního Rakovníka. Jeho symbolem se stanou **stavby od architekta Františka A. Libry**.

1948 Milovníci umění slaví, otevírá se **Rakovnická galerie!** Ten pán, který právě pronáší slavnostní projev, je malíř Václav Rabas. Za pár let po něm Rakovničané svou galerii pojmenují a vystaví v ní jeho nejslavnější obrazy.

Rabasova Krušovická kopanina

Přijďte se na Rabasovy obrazy podívat! I do muzea, na Vysokou bránu a na Librovy stavby! A také ochutnat zdejší pivo, které je pořád stejně dobré. Navštivte Rakovník, královské město!

www.infocentrum-rakovnik.cz

Náměstí v roce 1868

Zámek Zásmyky

Trojkrídlý zámek s hranolovou věží a zvonem se šternberskou hvězdou (kolem 1690) stojí na místě původní vladycké tvrze připomínané roku 1285 v souvislosti se Sulislavem ze Zásmyk. Objekt byl později rozšířen a postupně upravován – koncem 17. století na barokní a později na klasicistní zámek. Vstupu vévodí barokní portál se šternberským erbem.

Nechci čtenáře nudit letopočty, ale za zmínku stojí soudní spor z roku 1533, který ponechávám v původní češtině. „Toho roku měl Adam z Řičan, jeden z majitelů Zásmyckého panství, při s Majdalenou ze Strašnic, protože jeho marštalíř a sladovník, povahy jsa prudké, s Vokem z Řičan krčmu v Hořejších Chvatlinách mocně vybijeli, při čemž Jakub Fausek, čeledín její, jest zsekán tak, že ledva zživil, a krčmář zavražděn.“

Během 2. světové války Leopold a Zdeněk Šternberkové odmítli stát se občany Velkoněmcké říše a zámek se dostal do nucené správy. Byl zde uložen archiv SS a na konci války odvezen neznámo kam. Šternberkové vlastnili Zásmyky od roku 1637 do konfiskace nacisty a po páde pak do roku 1948, kdy jej zkonfiskovali komunisté. Poté jej vlastnila armáda a počátkem 80. let část areálu zničil požár. Obrat k lepšímu nastal v roce 1990,

kdy zdevastovaný zámek získala zpět v restituci Franziska Diana Sternbergová Phipps, majitelka také zámku Častolovice. Postupně začala rodový majetek opravovat. Dnes je přístupný veřejnosti a nabízí expozici „Zásmyky v proměnách času“, galerii, citlivě udržovaný park nebo salu terrenu upravenou jako jeskyně.

Město Zásmyky je rodištěm Františka Kmocha a k zajímavostem patří, že na zdejším náměstí měli trafikou rodiče Jana Nerudy, který tu prožil část svého dětství. Za návštěvu stojí novorománský kostel Nanebevzetí Panny Marie (1903) nebo bývalý klášter františkánů s kostelem, kde je k vidění náhrobek Jaroslava ze Šternberka převezený sem z kláštera svatě Anežky v Praze.

Štěpán Kraml

foto © autor

NA VÝLET VLAKEM DO PIVOVARU VELKÉ POPOVICE

Nenechte si ujít jedinečný výlet za pivem Velkopopovický Kozel a přijedte vlakem přímo do Pivovaru Velké Popovice! Kozel expres – motorový vůz řady 810 v retro nátěru 80. let minulého století – jezdí **každou neděli v 10.22 hodin z pražského Hlavního nádraží.**

Jízdenky na nedělní výlet v ceně **390 Kč** lze zakoupit v pokladnách Českých drah, nebo online na jejich webových stránkách. **V ceně jízdenky je zahrnuto nejen zpáteční jízdné, ale také prohlídka pivovaru a krátká škola čepování piva.** Vlak zpět do hlavního města odjíždí ve 14.40 hodin.

Na prohlídce pivovaru Po stopách Kozla se seznámíte s příběhem zakladatelské rodiny Ringhofferů, nahlédnete pod pokličku velkopopovickým sládkům a poznáte celý výrobní proces piva, které se zde vaří podle nezměněných tradičních postupů více než 140 let. Navštívíte současnou a historickou varnu, kde se dozvíte více o lidech a řemeslech, bez kterých by se příběh velkopopovického piva neodehrál. Samozřejmě ochutnáte i čerstvého nefiltrovaného a nepasterizovaného Velkopopovického Kozla čepovaného přímo z tanku. Tunelem s pivovarem o délce téměř 40 metrů projdete do

stáčírny lahví a sudů. Na závěr vás bude čekat setkání s živým maskotem pivovaru – kozlem Oldou.

Pravidelné prohlídky pivovaru probíhají **do září každý den ve 13 a 15 hodin.** Nezapomeňte navštívit také Kozlův obchod, kde můžete vybrat originální pivní dárky jak pro sebe, tak pro své blízké. Více na www.kozel.cz

Geocaching – zábava i poučení

Kdo dnes nezná hru geocaching, jako by nebyl. Není se ale čemu divit. Mnozí raději dřepí doma u počítače nebo jsou na mobilu a kamkoliv přijdou, jejich první otázka zní: „Mají tady wifinu?“ Výlety do přírody, objevování nových míst nebo být prostě na čerstvém vzduchu s kamarády či rodinou je dnes pro řadu mladých lidí něco nepředstavitelného.

Možná právě geocaching je způsob, jak vyhnat lidi z domovů do přírody a zavést je na zajímavá a nevědaná místa. Tato celosvětově rozšířená hra pro lidi všech věkových kategorií funguje od roku 2000 a pochází z USA. Postup hry je jednoduchý. Zaregistrujete se na stránkách geocaching.com, kde si lze stáhnout i aplikaci do mobilu. Poté už můžete hledat podle navigace GPS tzv. „kešky“, tedy schránky různé velikosti i provedení, často nápaditě ukryté. Po nález schránky se zapíšete do sešítu (logbooku) uloženého ve schránce a následně se zapíšete i na internetu (zalogujete), že jste kešku našli. Ve schránce bývají různé drobné předměty, podle velikosti schránky, které si můžete vzít a vyměnit za něco svého. Důležité je, že keška je ukryta vždy tak, aby ji náhodný kolemjdoucí nenašel. Proto keškař musí hledat nenápadně, aby ho ostatní „mudlové“ (nezasvěcení) neviděli. Hledání kešek ale není samoúčelné. Vždy je zadání postavené na historii či historické události, nějaké osobnosti, krajinné zajímavosti a podobně. Proto tato hra způsobuje závislost, nutí chodit lidi do přírody, na nová místa, což naplňuje keškaře radostí, že našli, co hledali, a navíc se dozvěděli něco nového. Dovolte svým dětem, ať vás zasvětlí...

Eliška Procházková

Na počátku bylo vejce! Nebo slepice?

Každopádně už starověcí filozofové považovali vejce za symbol světa. Skořápka představovala zemi, bílek vodu, žloutek oheň a oblá část vzduch. Dnes tvoří vejce důležitou součást naší stravy. Kromě vitamínu C jsou v něm zastoupeny všechny ostatní vitamíny, významně pak řady B, ale i minerály.

Jedno vejce pokryje i 15 % denní potřeby bílkovin, lidské tělo dokáže využít jeho výživné látky až z 95 %. Je tedy důležité, jak kvalitní vejce konzumujeme, a měli bychom se zajímat, z jakého chovu slepic pocházejí. Tím pomůžeme nejen sobě, ale i samotným nosnicím, zbytečně trpícím v klecových chovech.

Každé vajíčko je značeno kódem

0 – vejce z ekologického chovu (BIO – ekologické zemědělství)

- 1 – vejce z volného výběhu (objekty s výběhy venku)
- 2 – vejce z hal (na podestýlce, tisíce namačkaných nosnic)
- 3 – vejce z klecí (nosnice žije na prostoru ne větším než A4)
- CZ – země původu ČR (SK Slovensko, P Polsko, DE Německo atd.)
- 1234 – registrační č. chovu – producenti: www.mtd-ustrasice.cz/vyhledavani

-red-

foto © www.ceskapotravina.cz

KARTOGRAFIE PRAHA®

Rudolfínium v Praze je významnou architektonickou památkou a zároveň unikátním koncertním domem. Jeho hlavní sál nese jméno světoznámého hudebního skladatele.

Uveďte jeho jméno, a také název hudebního tělesa, které v Rudolfínu sídlí.

www.kartografie.cz

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží mapy věnované vydavatelstvím Kartografie PRAHA, a.s.

PŘEDPLATNÉ

SEND Předplatné s. r. o. | Ve Žlíbku 1800/77 | 193 00 Praha 9
e-mail: send@send.cz | tel.: +420 225 985 225 | mobil: +420 777 333 370

REDAKCE KAM po Česku | Kubelíkova 30 | 130 00 Praha 3
e-mail: redakce@kampocesku.cz | tel.: +420 222 944 816-7 | mobil: +420 602 223 279

www.kampocesku.cz

MUZEUM STŘEDNÍHO POOTAVÍ
STRAKONICE

Muzeum středního Pootaví Strakonice

• vyhlídková věž Rumpál

Tato gotická věž byla postavena po roce 1260 za Bavora II. Výška věže je 35 metrů a vede do ní 127 schodů. Zajímavá je svým břítem, který bránil poškození věže při jejím odstřelování. Podobnou věž má také hrad Zvíkov. Svě jméno věž získala podle stejnojmenného zařízení, které sloužilo k tahání vody ze studny nebo ke spouštění odsouzcenců do spodní části věže, která sloužila jako hladomorna (dveře u paty věže na II. nádvoří byly probourány až ve 30. letech 20. století během rozsáhlé rekonstrukce).

• stálá expozice v černé kuchyni

Němí svědci minulosti

• výstavy: Strakonice a srpen 1968

(do 31. 10. v černé kuchyni)

Tobrucké krysy

(do 31. 10. na hradním nádvoří)

otevřeno v září: út–ne 9–16 hod.

Vodní mlýn Hoslovice

17 kilometrů od Strakonice na vás čeká:

- jedinečná atmosféra dob dávných a minulých
- autentický obraz života ve mlýně
- areál s domácími zvířaty a hospodářským vybavením
- zábava a poučení pro celou rodinu
- program s ukázkami řemesel a pečení chleba

Řemeslné akce ve mlýně

22. 9. Jak se dělá řemeslo

20. 10. Podzim pana mlynáře

otevřeno v září: út–ne 9–16 hod.

tel.: +420 380 422 608

e-mail: informace@muzeum-st.cz

www.muzeum-st.cz

Vodní mlýn
Hoslovice

V turistické oblasti Třeboňsko to žije i po prázdninách!

8. 9. Kaprobrání (Lomnice n. Lužnicí)

Lomnické Kaprobrání je určeno všem rybářům, milovníkům rybích specialit a dobré zábavy. Těšit se můžete na show Petra Stupky, závody v opracování kapra, divadlo, klauna Huga a další program pro malé i velké!

do 18. 9. Příběh Zlaté stoky – 500 let jedinečného díla Štěpánka Netolického (Třeboň)

Tušili jste, že letos slaví Zlatá stoka 500. narozeniny? Přijďte se do Domu Štěpánka Netolického

dozvědět více o jedinečném vodním díle. Do 18. 9. je zde k vidění výstava, která představuje nejen její historii a popisuje její význam, ale přináší také řadu zajímavostí. Dokáže vám, že svou neopomenutelnou hodnotu pro třeboňskou rybniční krajinu i její obyvatele si Zlatá stoka zachovala dodnes.

28. 9. EPPI vodácký triatlon (Veselí n. Lužnicí)

Přijďte si v pátek 28. září užít zábavný sportovní den na EPPI vodácký triatlon na Vlkovské pískovně u Veselí nad Lužnicí! EPPI vodácký triatlon je

EPPI vodácký triatlon

českou variantou kalifornského EPPIE'S GREAT RACE a je organizován k Národnímu dni epilepsie, který je vyhlášen na 30. 9. Tato nejstarší forma triatlonu vhodná i pro pacienty s epilepsií je složena z disciplín cca 3 km běh, cca 10 km horské kolo a 2 km pádlování na lodi.

www.jiznicechy.cz/trebonsko

Steinbrenerova tiskárna
Logická hra na principu her únikových

Vimperk
náměstí Svobody 8 – stará radnice

Kontakt a rezervace:
388 402 230

www.vimperk.cz

EXKURZE & DEGUSTACE

Nestačí ji vidět... Nestačí ji cítit...
Musí se ochutnat!

Navštivte Jan Becher Muzeum v centru Karlových Varů, kde se Becherovka od roku 1867 po dlouhých 143 let vyráběla.

Přímo v prostorách muzea jsme pro Vás připravili milé překvapení: ochutnávku nejen výtečné Becherovky, ale i ostatních produktů firmy Jan Becher. Provedeme Vás naší bohatou expozicí včetně nově zrekonstruovaných sklepních prostor a ukážeme Vám množství dobových exponátů a fotografií.

A protože přesné složení Becherovky je již více než 210 let tajemstvím, pozveme Vás na projekci filmu, který Vám možná odhalí některá tajemství výroby tohoto magického likéru ze srdce Evropy.

ÚTERÝ – NEDĚLE
9.00 – 17.00

T.G.MASARYKA 282/57, 360 01
KARLOVY VARY
tel.: +420 359 578 142
muzeum@pernod-ricard.com
www.becherovka.com

Celkový pohled s portálem

Kostel svatého Mikuláše

Téměř pět století se na Karlovarsku vyprávěla pověst o svatém Mikuláši z Krudumu.

Ve Slavkovském lese můžete navštívit pozůstatky kostela svatého Mikuláše. Český král Václav I. jej mezi lety 1246 až 1247 předal řádu křižovníků s červenou hvězdou. Kostel zanikl pravděpodobně kolem roku 1500. Archeologický průzkum v letech 2002 až 2006 prokázal jeho umístění na úpatí hory Krudum. Stavba, včetně presbytáře, byla dlouhá cca 25 m a široká cca 12 m, s odhadovanou výškou 11 m. V okolí kostela probíhala ve středověku hornická činnost související s těžbou železné rudy a také drahých kamenů v podobě jaspisu a amethystu.

M. Foltyn

foto © Wikimedia Commons; autor: Lubor Ferenc

Podzimní veselí v Jindřichově Hradci

Stále můžete do 31. října 2018 soutěžit s interaktivním průvodcem Poznej Hradec, který představuje zábavnou formu poznávání města nejen pro rodiny s dětmi. Tištěnou verzi si ještě lze vyzvednout v informačním středisku, které je zároveň výchozím i cílovým bodem celé trasy.

Na hlavních bodech trasy mohou zájemci, stejně jako v minulých letech, vyluštit tajenku pomocí tajenkových slov a tajenkového lístku, a zúčastnit se tak soutěže o hodnotné ceny. Vlastníci chytrých telefonů mohou využít mobilní verzi průvodce, a na trase tak snímat QR kódy. Během prosince budou vylosováni tři výherci, kteří se mohou těšit na hodnotné ceny.

Od 14. září do 16. září se posluchači a milovníci chrámové hudby mohou těšit na víkend plný koncertů v rámci slavností Adama Michny z Otradovic. I letos proběhne v Jindřichově Hradci loučení s turistickou sezonou, a to ve znamení společného cyklistického výšlapu. Přes kopec na

Hradec aneb Jindřichohradecký pedál se uskuteční v sobotu **15. září 2018**.

22. září 2018 se mohou návštěvníci opět těšit na čtvrtý ročník **Svatováclavských slavností**. Oslava vína nabídnou příjemné posezení s koštem vín

různých vinařů a další občerstvení. Celou akci orámuje tradiční český jarmark, na kterém si budete moci zakoupit například medovinu, koření, uzeniny, perníčky, marmelády, šperky, suché vazby, věnce, hračky a také textilní výrobky.

7 TOP cílů, které neminout

Státní hrad a zámek
Dům gobelínů
Muzeum Jindřichohradecka
Výstavní dům Stará radnice
Muzeum fotografie
a moderních obrazových médií
Aquashow sv. Florián
Zámecký mlýn

Informační středisko města Jindřichův Hradec
Panská 136/1, 377 01 Jindřichův Hradec
tel.: +420 384 363 546; e-mail: info@jh.cz
www.infocentrum.jh.cz, www.jh.cz

Další putování pohořím kozorohů

Krásné výhledy z hřebenovky

Skalní útvar na Trojmezí

Vrchol Plechého

Hraniční sloup na Trojmezí

Přes pár vrcholků na Plechý

Z dvojvrcholu Třístoličnicku (1 332 m) s úžasným výhledem jdete po červené, pěkně po hřebeni, přes Vysoký Hřeben (1 341 m), Trojmeznou (1 361 m), až dojdete na trojmezí – hranice Česka, Německa a Rakouska. Dále pokračujete přes Rakouskou louku (1 345 m) na Plechý (1 378 m). Hřebenovka plná nádherných výhledů má asi 6 km a kopíruje hranici. Z Plechého můžete pokračovat po žluté k Plešnému jezeru (2 km) a dále do Nové Pece (8,5 km). Cesta krásná, pro starší klouby „jako dělaná“.

Poutní místo Křížkov (Kreutzwinkel)

Obcí Hamry, sdružením německých rodáků Královská obec Hamerská a obcí Lam bylo toto poutní místo obnoveno v roce 2007. Najdete zde základy a část kamenné podlahy kaple vystavěné v letech 1730–1731 Janem Tornerem uprostřed Křížkova (Kreutzwinkel) a zničené v roce 1958. Z nádraží Hamrů je to asi 1 km po zelené do Zadních Hamrů a od mostu přes Úhlavu také 1 km. Z místa je krásný výhled.

Obnovené základy kaple

Kaple před rokem 1958

Zaniklá osada Kepelské Zhůří

Ze Staré Hutě z parkoviště v duchu sloganu informační cedule „Zaparkuj a jdi dál“ sem dojdete po zelené (2,5 km). V Zejbišském Zhůří nebo také Kepelském, německy Haidl am Ahornberg, najdete kapličku, kříž smíření, památník obětem americké armády a několik památných stromů. Co je ale podstatné – je tu úžasný klid. Původní uhlířská vesnice ze začátku 17. století měla mezi válkami poštu, četnickou stanici, trojtřídní německou školu a asi 600 obyvatel, převážně Němců. Koncem války (5. 5. 1945) se tu střetli němečtí kadeti a 90. pěší divize US Army. Zabito bylo deset Američanů,

Kříž smíření

Nejvýše položená synagoga u nás

Zaparkuj a jdi dál

Tady býval hartmanický židovský hřbitov

24 kadetů a kluků z Hitlerjugend. Po válce byli Němci vysídleni. Obec do roku 1952 dosídlili re-emigranti ze Slovenska a Rumunska a poté jako součást vojenského újezdu Dobrá Voda zaniká.

Horská synagoga v Hartmanicích

Hartmanicko-kundratická židovská obec v roce 1881 zakoupila pozemek s domem (později sloužil jako židovská škola a byt rabína) a postavila zde synagogu. Po příchodu Němců v říjnu 1938 byla zkonfiskována a přestavěna na truhlárnu. Po válce to bylo stejné a v 80. letech měla být dokonce zbourána. Nebyla a po roce 1990 několikrát změnila majitele, až budovu v roce 2002 zakoupil Michal Klíma. Za dnešní vzhled vděčí nejvýše položená synagoga u nás jemu a občanskému sdružení Památník Hartmanice. Hůře dopadl zdejší židovský hřbitov. S příchodem Němců byly náhrobky odvezeny (poslední dochovaný stojí dnes u synagogy). Přesto tu byla 29. 4. 1945 do společného hrobu uložena těla 12 žen z pochodu smrti (Helmbrechts – Volary). Synagoga je přístupná od dubna do října, mimo pondělí, 9–18 hod.

Tak to bylo další z putování pohořím kozorohů, které mne zavedlo na místa neznámá, která by mohla zajímat i vás. Na cestách krajinou byl klid, často nebylo vidět ani živáčka. Živáčky jsem potkával již tradičně až u cukráren, bufetů, pekáren a dalších míst s pochutinami. Tak pokud si chcete na chvíli odskočit „zaspívat“ do země krále Miroslava, babí léto je ideální čas.

Luděk Sládek

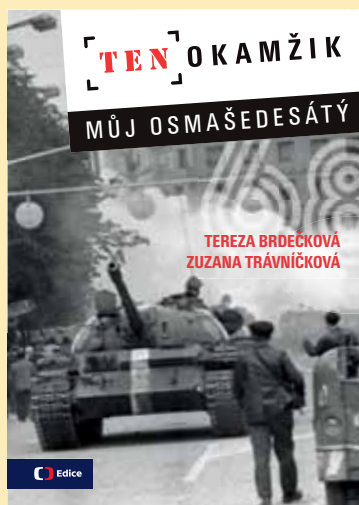

Haidl am Ahornberg mezi válkami

Obnovená kaplička

Tereza Brdečková a Zuzana Trávníčková
Ten okamžik – Můj osmašedesátý

Spontánní protesty obyvatel proti vpádu cizích vojsk, nenásilný odpor, ale také barikády, hořící tanky, zdemolované ulice, ostřelované Národní muzeum, obsazený Československý rozhlas a zabítí civilisté. Kniha přináší pětadvacet příběhů v autentických vzpomínkách slavných, ale i neznámých, obyčejných hrdinů, kteří neváhali bránit svobodu a demokracii. Pamětníkům a vypravěčům této knihy, stejně jako mnohým dalším v roce 1968 zasáhla do života okupace, často tragicky – v podobě celoživotního traumatu nebo přinejmenším tak, že museli důsledky své účasti v srpnových událostech či nesouhlasu s následnou „normalizací“ nést napořád – častokrát nemohli studovat, vykonávat kvalifikovanou práci ani vycestovat za hranice. Přesto nelitují. V této knize předávají svá svědectví jako poselství dalším generacím – svoboda a demokracie nejsou automatickou samozřejmostí. Kniha podle dokumentárních pořadů České televize Ten okamžik a Můj osmašedesátý připomíná 50. výročí srpnových událostí v Československu v roce 1968. S doslovem historika Lukáše Cvrčka Co nás stála okupace v roce 1968.

cena: 329 Kč

? Jak se jmenoval vojenský pakt, jehož vojska vpadla na území Československa 21. srpna 1968?

- a) Moskevská smlouva
- b) Varšavská smlouva
- c) Varšavská dohoda

Své odpovědi nám pošlete do 15. září

z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

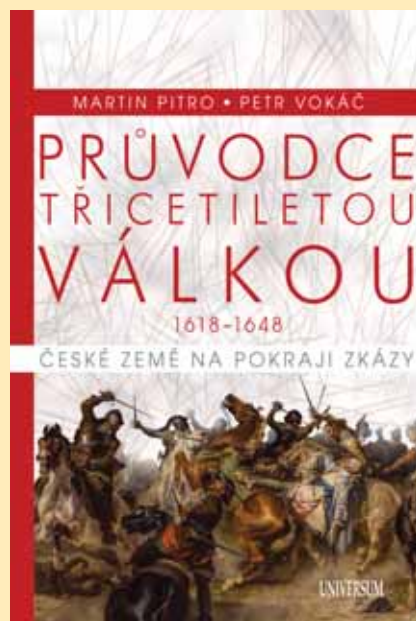
Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví.

Jozef Petro
České klenoty UNESCO

Dokážete vyjmenovat všechny české památky, které jsou zapsány na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO? A vzpomněli byste si alespoň na dvě, které jsou na předběžném seznamu UNESCO? Objevte skryté kouzlo nádherných českých památek, které jsou natolik cenné, že byly zapsány na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, aby se uchovaly dalším generacím. Navštivte místa, která jsou jednou provždy spojena s českou historií a kulturou. Nechte se navnadit jedinečnými přírodními krásami. Kniha vám mimoto nabízí i tipy na výlety za neméně krásnými a zajímavými památkami, které usilují o zápis na seznam.

cena: 349 Kč

www.albatrosmedia.cz

Martin Pitro, Petr Vokáč
Průvodce třicetiletou válkou

Populárně-naučná publikace pro širokou veřejnost přináší čtivou a srozumitelnou formou informace o třicetileté válce, která v 17. století zdevastovala podstatnou část evropského kontinentu včetně českých zemí. Autoři si všímají důležitých aspektů, ať už jde o důvody vypuknutí tohoto krvavého konfliktu, jednotlivé válečné střety, významné osobnosti nebo ničivé následky. Kniha obsahuje citace a množství doplňujících informací, které dohromady vytvářejí čtenářsky plastičtější obraz popisovaných událostí a zasazují je do dobového kontextu.

cena: 249 Kč

www.knizniklub.cz

Jiří Suchánek, Jaroslav Beneš
Mobilizace ve fotografii

Armáda a stráž obrany státu v letech 1938–1939

Kniha prostřednictvím více než 300 mnohdy unikátních a dosud nepublikovaných snímků a dobových dokumentů čtenáře přenesou do let 1938–1939 a přiblíží mu obrovské odhodlání vojáků, četníků, policistů a příslušníků finanční stráže k obraně ohrožené vlasti. Úvodní textová část publikace přibližuje historické okolnosti vzniku takzvané sudetské krize, popisuje snahy o modernizaci čs. armády a vybudování pevnostního systému i úkoly jednotlivých bezpečnostních složek. Stejně tak v ní najdete vylíčený i všechny hlavní události, které předznamenaly zánik první a posléze také druhé republiky. Hlavní část knihy je pak koncipována jako fotokronika, v níž jsou materiály uspořádány chronologicky od jara 1938 až do března 1939 a zavedou vás do všech koutů tehdejšího Československa. Navštívíte polní postavení armády i Stráž obrany státu, lehké a těžké opevnění nebo místa krvavých bojů, a to vždy s co možná nejpodrobnějším popisem zobrazených míst či událostí.

cena: 399 Kč

www.radostzpoznani.cz

Jdeme na ITEP 2018!

Přijďte si užít zábavu, načerpat nové turistické informace, možnosti a tipy na výlety od vystavovatelů tuzemských i zahraničních – z Číny, Jamajky, Německa, Rakouska, Slovenska, a to na 14. ročník veletrhu cestovního ruchu Plzeňského kraje ITEP 2018 v halách TJ Lokomotiva v Plzni, který se koná ve dnech 20.–22. září.

K poslechu a dobré náladě zahraje skupina Sebranka, Body Band Plzeň, DUO Karolina Jägrová a Martin Fiala, Junior orchestr, ZUŠ Plasy, skupina Bezejména, Swing for all, Švejk Band. Nenechte si ujít vyprávění z cest a autogramiády známých osobností, sportovců a herců v Křesle pro hosta, kam usednou Iva Pazderková, Sandra Pogodová, Michal Šindelář a další.

Po celé dny veletrhu je připravena zábava pro děti i dospělé, taneční a pohybová vystoupení či dětská jóga. Čekají vás také ukázky tradičních řemesel, dobrodružná výprava do expozice šelem Národního parku Šumava, Barokní okénko hraběnky Lažanské, Pohádkohraní s Jitulí a Dadulí. Budete mít možnost spočinout pod hvězdnou oblohou v nafukovacím planetáriu s projekcí 360°

Hvězdárny Rokycany. Podíváte se na Chodsko, do Muzea loutek, v interaktivní expozici Venkovského domu budete mít jedinečnou možnost zažít, dozvědět se a vyzkoušet si, jak se žilo na venkově. V rámci tvořivých dílniček si vyzkoušíte výrobu šperků, malování karikatur a na obličej. Zhlédnete ukázky činnosti Hasičského záchranného sboru a Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje a Městské policie Plzeň. Jednou z novinek v programu je turistická soutěž „Putování po Zlaté stezce“, kde dominantním prvkem expozice bude mystický zářící fantasy strom provázející soutěžící skrze základní postavení hry.

Milovníky dobrého jídla a pití potěší degustace moravských, rakouských a italských vín, německých a českých piv, ochutnávka bavorských klobás a regionálních potravin.

www.itep-plzen.cz

foto © Tomáš Tesar

Veletrh cestovního ruchu Plzeňského kraje

Haly TJ Lokomotiva Plzeň
Čt–Pá: 10.00–18.00
So: 10.00–17.00
Vstup zdarma

ITEP

20–22/09/2018

Interaktivní zábava
Hudba
Ochutnávky
Hry pro děti
Kompletní turistické informace

INTERNATIONAL TOURISM EXPO OF THE PLZEN REGION

PLZEŇSKÝ KRAJ

www.itep-plzen.cz

Mnichovská dohoda (80 let)

Dohoda z neděle 29. na pondělí 30. září 1938 mezi představiteli Německé říše, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Francouzské republiky a Italského království měla „sjednotit“ sudetoněmecká území s Německem. Tento akt nám byl dlouhá léta předkládán jako diktát, zrada nebo v lidové slovesnosti zdomácnělé úsloví „O nás bez nás“. Řada historiků by ale nesouhlasila.

Národnostní složení první republiky koncem roku 1937 bylo přibližně 10 000 000 Čechoslováků (7 500 000 Čechů, Moravanů a Slezanů + 2 500 000 Slováků), 3 200 000 Němců, 700 000 Maďarů, velmi přibližně 560 000 Ukrajinců, 190 000 Židů, 83 000 Poláků a asi 55 000 dalších národů. V takto národnostně složité společnosti se za 20 let vystřídal 14 vlád. Henleinova Sudetoněmecká strana byla v roce 1935 dokonce nejsilnější parlamentní stranou. Dost argumentů pro Vůdce, aby mu Británie a Francie pomohly získat Sudety.

ČSR se snažila zajistit smlouvy s evropskými spojenci, kteří by jí pomohli bránit svá území vojensky. V letech 1920–1921 uzavřela dvojstranná spojení s Jugoslávií a Rumunskem (Malá dohoda). S Francií uzavřela smlouvu (1924) a garanční smlouvu (1925) bez jasné dohody o pomoci v případě napadení. Když konference v Locarnu (1925) dala Německu záruku západních hranic, východní hranice nezaručila, což zakládalo možnost jejich revize. Když se 30. ledna 1933 stal Hitler říšským kancléřem, netajil se cílem získat zpět území obývaná Němci. Francie nereaguje a o rok později se začíná rozpadat Malá dohoda. Po 16. březnu 1935, kdy Německo zavedlo všeobecnou brannou povinnost, vzniká pakt ČSR – SSSR – Francie a ČSR – SSSR. Smlouvu s Velkou Británií o vojenské pomoci jsme neměli.

Krátce před mnichovskou konferencí, 20. září 1938, zaslal Stalin prezidentu Benešovi telegram, že je připraven ČSR vojensky pomoci, pokud se přidá Francie. Sověti by nejspíš za jistých okolností šli do boje s Hitlerem, ale ne proto, aby pomohli nám, ale aby získali co největší část území Polska a Rumunska, patřící kdysi carskému Rusku. Francie oznámila 25. září, že v případě německého útoku přijde ČSR na pomoc. Britský premiér Chamberlain 27. září v BBC řekl: „Jak je to hrozné, fantastické, neuvěřitelné, mají-li Britové připravovat zákopy a zkoušet plynové masky v Anglii pro spor v daleké zemi a mezi lidem, o němž my nevíme nic...“ Zlomovým bodem byl souhlas naší vlády, parlamentu i prezidenta Beneše z 21. září 1938, tedy ještě před mnichovskou konferencí, kdy odsouhlasili odstoupení oblastí s více než 50 % německého obyvatelstva Vůdci.

Šlo o vynucené požadavky Britů a Francouzů?

Daladier se z francouzsko-československé smlouvy hodlal vymanit a Londýn v květnu 1938 Praze oznámil, že v případě konfliktu s Německem nemůže ČSR pomoci. Obě velmoci ve snaze vyhnout se konfliktu s Hitlerem tlačily na přijetí všech sudetoněmeckých podmínek obsažených v Karlovarském

programu. Když na přesuny německých vojsk k naší hranici reagovala vláda 20. května 1938 mobilizací, Anglie i Francie označily Prahu za šířitele vylhaných zpráv s cílem vyprovokovat válečný konflikt. Beneš tedy předložil 5. září svůj tzv. čtvrtý plán, který šel v některých bodech až nad rámec Karlovarského programu. Hitler změnil taktiku. Vyvolal 12. září 1938 povstání sudetských Němců v česko-německém pohraničí, které se však podařilo potlačit.

Jaromír Nečas, ministr sociálních věcí, odeslal do Paříže a Londýna 15.–19. září, vybavený přísně tajnými rukopisnými instrukcemi prezidenta Beneše (tzv. pátý Benešův plán). Podle instrukcí měl prostřednictvím Léona Bluma přesvědčit Daladiera, aby velmoci Hitlerovi vnutily část našeho pohraničí. Mělo se jednat o odstoupení území asi 46 000 km², pod podmínkou, že by sem bylo vystěhováno 1,5 až 2 miliony německého obyvatelstva z osekáné ČSR (přičemž demokraté, socialisti a Židé by zůstali u nás). Nabízel v podstatě souhlas ke změně našich hranic. Nečas přes osobní nesouhlas s obsahem poselství jakožto Benešovi oddaný politik a loajální ministr svůj úkol splnil do písmene: „Nikdy nepřipustit, aby se mohlo říci, že plán pochází od Českosl. Musí být krajně tajně držen, nesmí být nic publikováno. ... Neříci, že to pochází ode mne (Beneše). ... Tyto papíry zničit.“

Každopádně 22. září 1939 propukly silné demonstrace, které přerostly v generální stávkou a pád Hodžovy vlády. Nastoupila úřednická „Vláda obrany republiky“ gen. Syrového. Pozdější výklad „mnichovské zrady“ snímá z tehdejších představitelů státu odpovědnost za rozbití první republiky a dává jí za vinu pouze západním vládám a spojencům. Spojenci sice mohli zradit Československo, stejně jako mohly nečinně přihlížet západní velmoci, ale jen představitelé suverénního státu mohli zradit vlast, národ a demokracii.

Pravda je, že Československo se nemohlo vyhnout střetu s Německem, když ani Francie či Británie nedokázaly zamezit nástupu nacismu v Německu. Varování však bylo dost. Například události v Porýní, kdy do oblasti podle dohod bez vojenské přítomnosti 7. 3. 1936 napochodovaly německé vojenské oddíly, které měly rozkaz v případě vojenského odporu Francie se stáhnout. Francie ale nezasáhla. Československo i Polsko přesto potvrdily Francii svou připravenost dostát svým vojenským závazkům z východu. Tehdy ještě byla šance Vůdce zastavit. Nestalo se a 12. března 1938 německá armáda obsadila Rakousko. Neochota rozumět těmto varováním stejně jako varováním naší zpravodajské

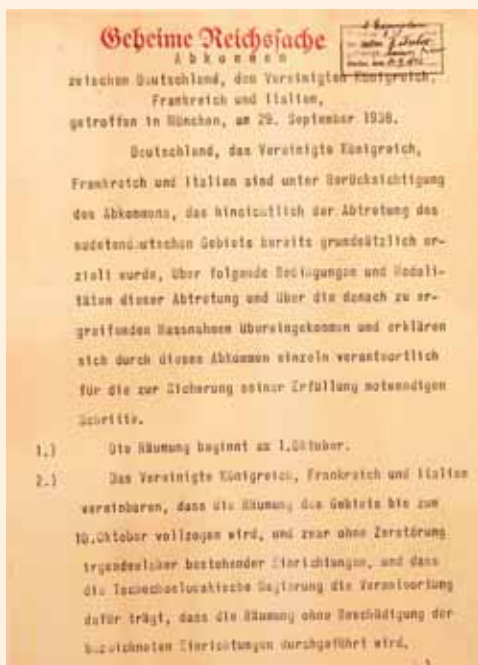
Podpis dohody, krátce po půlnoci 30. 9. 1938

služby dovedly prezidenta Beneše i řadu politiků k mylné představě. Domnívali se, že po odstoupení Sudet lze s Hitlerem odvrátit jednání a zárukami plynoucími z našich mezinárodních smluv.

Text mnichovské dohody

Německo, Spojené království, Francie a Itálie dohodly se se zřetelem k ujednání, jehož bylo ve věci odstoupení sudetoněmeckých území v podstatě již dosaženo, o těchto člancích a podmínkách tohoto odstoupení a o opatřeních, jež je podle toho učiniti – a prohlašují se tímto ujednáním každý jednotlivě za odpovědná za kroky, kterých je zapotřebí, aby jeho provedení bylo zajištěno:

- 1.) Vyklizování započne dne 1. října t. r.
- 2.) Spojené království, Francie a Itálie se shodují v tom, že vyklizení území bude provedeno do 10. října 1938, a to bez zničení jakýchkoliv nynějších zařízení, a že československá vláda bude činita odpovědnou za to, že vyklizení bez poškození uvedených zařízení bude provedeno.
- 3.) Podmínky vyklizení stanoví v podrobnostech mezinárodní výbor, složený ze zástupců Německa, Spojeného království, Francie, Itálie a Československa.
- 4.) Obsazení převážně německého území německými vojsky po etapách počne 1. října 1938. Čtyři na příložené mapě vyznačené územní úseky obsadí se německými vojsky v tomto pořadí: Římskou I. označený územní úsek 1. a 2. října t. r. Římskou II. označený územní úsek 2. a 3. října t. r. Římskou III. označený územní úsek 3., 4. a 5. října t. r. Římskou IV. označený územní úsek 6. a 7. října t. r. Ostatní území převážně německého charakteru bude bez průtahu výše uvedeným mezinárodním výborem vytčeno a do 10. října německými vojsky obsazeno.
- 5.) V § 3 uvedený mezinárodní výbor určí území, v němž se má provést lidové hlasování. Tato území budou, až do skončení lidového hlasování, obsazena mezinárodními formacemi. Tým výbor určí podmínky, jimiž se bude řídit lidové hlasování, přičemž jest užiti za základ hlasování v Sársku. Výbor stanoví také den, kdy se lidové hlasování bude konati. Tento den nesmí však býti pozdější než konec listopadu.
- 6.) Konečné vytyčení hranic provede mezinárodní výbor. Tento výbor jest oprávněn doporučiti čtyřem mocnostem: Německu, Spojenému království, Francii a Itálii, v některých výjimečných případech menší odchylky od přísně etnografického stanovení pásem, jež lze postoupiti bez lidového hlasování.
- 7.) Zavede se opční právo pro přestup do odstoupených oblastí a pro vystoupení z nich. Opce musí býti provedena v období 6 měsíců ode dne uzavření této dohody. Německo-československý výbor určí jednotlivosti opce, uváží způsob, jak ulehčiti výměnu obyvatelstva, a vyjasní zásadní otázky, které z této výměny vzejdou.

Přední strana dokumentu – mnichovské dohody

Příslušníci wehrmachtu vstupují na naše území

Německo-anglické prohlášení

My, německý Führer a kancléř a britský ministerský předseda, jsme dnes měli další schůzku a shodli jsme se v poznání, že otázka anglo-německých vztahů má prvotní důležitost pro obě země a Evropu. Považujeme dohodu podepsanou včera v noci a anglo-německou dohodu o námořních silách za symboly přání obou našich národů nikdy již nejít do války jeden proti druhému. Usnesli jsme se, že metoda konzultace bude metodou přijatou u řešení jakýchkoli otázek, jež se týkají našich dvou zemí, a jsme odhodláni pokračovat v našem úsilí při odstraňování možných zdrojů různic, a tím přispět k zajištění míru v Evropě.

30. září 1938 / podpisy: Adolf Hitler, Neville Chamberlain

Krátce po Mnichovu, 4. října 1938, rezignuje první vláda Syrového a 5. října rezignuje i prezident Edvard Beneš, který jako soukromá osoba 22. října odlétá do Velké Británie a následně do USA. Druhá vláda gen. Syrového tzv. druhé republiky vzniká v den své rezignace 4. října 1938. V důsledku politiky Německa a díky snahám Slovenska o získání samostatnosti ustanovuje vláda 7. října autonomní vládu Slovenska Jozefa Tisa. Koncem listopadu se ujímá úřadu prezidenta Emil Hácha a 1. prosince 1938 vzniká první vláda Rudolfa Berana.

15. březen 1939

Šéf rozvědky František Moravec 11. března 1939 na zasedání vlády Rudolfa Berana informoval o tom, že země bude za čtyři dny okupována nacistickým Německem a Slovensko vyhlásí samostatnost. Vyzval vládu k protestnímu odchodu do exilu a zničení všeho, co by nemělo padnout nacistům do rukou. Nestalo se. Den před naším obsazením byla vyhlášena se souhlasem Berlína 14. března 1939 samostatná Slovenská republika (1939–1945), která jako satelit nacistického Německa vstupuje do druhé světové války na straně Osy. Následujícího dne, 15. března 1939, obsazují německá vojska zbylé části republiky a 16. března 1939 je výnosem o zřízení vyhlášen Protektorát Čechy a Morava. Touto okupací Německo porušilo mnichovskou dohodu, kterou samo 30. září 1938 uzavřelo. Norimberský soud (1946) prohlásil mnichovskou dohodu za neplatnou, protože Německo nemělo v úmyslu ji dodržet.

Edvard Beneš – zaslal protest proti okupaci vládám Británie, Francie, SSSR, USA a Společnosti národů. Reakce generálního tajemníka Spojených národů Avenola vyjadřuje postoj všech oslovených: odmítl

dokument předložit k diskuzi, protože nebyl podán oficiální vládou, ale soukromou osobou.

Velká Británie – oficiální nota 17. 3. 1939 (výňatek): Vláda Jeho Veličenstva přeje si dáti jí najevo, že nemůže jinak než považovati události několika posledních dnů za úplné porušení mnichovské dohody a za popření ducha, ve kterém podpisovatelé dohody zavázali se spolupracovati na mírumilovném řešení.

Francie – oficiální nota ze 17. března 1939 (výňatek): Vláda Republiky tím, co německá vláda učinila proti Československu, byla postavena před skutečnost hrubého porušení jak litery, tak také ducha dohody podepsané v Mnichově dne 29. září 1938. Francouzský velvyslanec má čest oznámiti Jeho Excellenci říšskému ministru zahraničí, že vláda Republiky nemůže za těchto okolností uznati právoplatnost nové situace vzniklé v Československu akcí Říše.

Sovětský svaz – oficiální nota 18. března 1939 (výňatek): Československý prezident p. Hácha při podpisu berlínského aktu z 15. t. m. k tomu neměl žádné zplnomocnění svého národa a jednal v zjevném protikladu paragrafu 64 a 65 československé ústavy a vůli svého lidu. V důsledku uvedeného nelze tento akt považovat za platný. Protože nejde o žádný projev vůle českého národa, je nutno okupaci českých zemí německými vojsky a následné akce německé vlády považovat za svévolné, násilné a agresivní. Výše uvedené body se bezvýhradně vztahují i na změnu statutu Slovenska ve smyslu jeho podřízenosti Německé říši, které nebylo podloženo žádným projevem vůle slovenského národa. (Po podpisu německo-sovětské smlouvy o neútočení z 23. srpna 1939 však SSSR uznal vše.)

Spojené státy americké – prohlášení 17. 3. 1939 (výňatek): Americká vláda, založená na zásadách lidské svobody a demokracie a oddaná těmto zásadám, musí odsoudit činy, které způsobily dočasně vyhlazení výsad svobodného a nezávislého národa, se kterým ode dne, kdy Československá republika získala svou nezávislost, lid Spojených států udržoval zvlášť úzké a přátelské vztahy.

Itálie – jako německý spojenec z Osy proti událostem v březnu 1939 nijak neprotestovala a Slovensko i okupaci Čech a Moravy uznala.

Mnichovskou dohodu a její důsledky však nemáme vnímat dnešní optikou, protože známe, co následovalo. Tehdy to ale nikdo nevěděl. V Mnichově prostě velmocí rozhodly bez nás. Měli bychom si ale uvědomit, že toto selhání se stává varováním současným i budoucím osobám pověřeným rozhodováním ve vedení státu. Chceme, aby vždy jednaly v nejlepším možném zájmu země i jeho občanů, a této odpovědnosti by se neměly nikdy vzdát. Nečestné jednání při ovlivňování veřejného mínění, veřejné šíření myšlenek s cílem vytvořit a zakořenit scestné legendy návyků chování a myšlení vedou k dalšímu Mnichovu.

Luděk Sládek

8.) Československá vláda propustí do čtyř měsíců od dne uzavření této dohody všechny sudetské Němce, kteří si toho propuštění přejí, ze svých vojenských a policejních svazků. V téže lhůtě propustí československá vláda sudetoněmecké vězně, kteří odpovídají tresty na svobodě pro politické přečiny.

Mnichov 29. září 1938 / podpisy: A. Hitler, Ed. Daladier, B. Mussolini, N. Chamberlain

Dodatek k dohodě

Vláda Jeho Veličenstva ve Spojeném království a francouzská vláda se připojily k této dohodě s tím, že stojí za návrhem obsazeným v § 6 anglo-francouzských návrhů z 19. září, týkajícím se mezinárodní záruky nových hranic československého státu proti nevyprovokovanému útoku. Jakmile bude upravena otázka polských a maďarských menšin v Československu, dají Německo a Itálie Československu záruku ze své strany.

Mnichov 29. září 1938 /

podpisy: A. Hitler, Ed. Daladier, B. Mussolini, N. Chamberlain

Doplňující prohlášení

Čtyři přítomné hlavy vlád se shodují v tom, že mezinárodní výbor předvídaný dnešní dohodou bude složen ze státního sekretáře německého ministerstva zahraničních věcí, z anglického, francouzského a italského vyslance, akreditovaných v Berlíně, a z jednoho zástupce jmenovaného československou vládou.

Mnichov 29. září 1938 /

podpisy: A. Hitler, Ed. Daladier, B. Mussolini, N. Chamberlain

Doplňující prohlášení

Všechny otázky vyplývající z postoupení území podléhají příslušnosti mezinárodního výboru.

Mnichov 29. září 1938 /

podpisy: A. Hitler, Ed. Daladier, B. Mussolini, N. Chamberlain

Doplňující prohlášení

Hlavy vlád čtyř mocností prohlašují, že nebude-li do tří měsíců problém polských a maďarských menšin v Československu vyřešen mezi zainteresovanými vládami cestou dohody, stane se tento problém předmětem dalšího jednání hlav vlád čtyř mocností, které jsou zde přítomny.

Mnichov 29. září 1938 / podpisy: A. Hitler, Ed. Daladier, B. Mussolini, N. Chamberlain

Sourozenci Baumovi

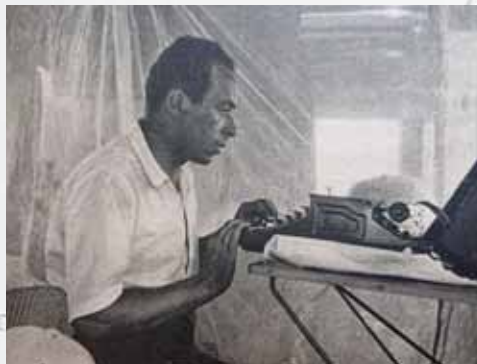
Anna a Jiří Baumovi se narodili v Praze, ve středostavovské intelektuálně založené židovské rodině Josefa a Františky Baumových. Tatínek Josef Baum (*14. 6. 1864), úspěšný velkoobchodník masem na Královských Vinohradech, syn Hynka Bauma a Antonie, roz. Pedererové, se narodil v Úvalech u Českého Brodu. Maminka Františka Baumová (*2. 1. 1876) byla dcera statkáře v Nadějkově Filipa Fischla a Rosalie, rozené Steinerové.

Jiří Baum (*20. 9. 1900) odmalička miloval přírodu a lákaly ho cizí kraje. Vystudoval gymnázium, poté obchodní akademii, ale ještě za studií podnikl výpravu po Německu a dalších zemích Evropy. V letech 1921–1922 se na roční stipendium česko-americké společnosti v Chicagu vydal se spolužákem Viktorem Mayerem do USA, kde vedle studií cestovali. Zprvu na kole, pak stopem a nakonec staříčným fordem (kniha Toulky po USA, 1939). Poté se Viktor vydal do Jižní Ameriky a Jiří do Prahy. Zálibu v zoologii podpořil studiem Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Ještě v roce 1922 se ale vydává na další velkou výpravu do Brazílie za Viktorem, kterou podnikl se sestrou Annou, jež rovněž hodně cestovala. Zážitky z cest popsal v knize pro mládež K neznámým břehům Brazílie (1939). Během cesty se sourozenci rozhodli založit v Brazílii farmu spolu s Robertem Pollertem, manželem Anny. V roce 1923 si koupili poblíž města Campinas pozemek, kde se věnovali pěstování zemědělských plodin. V porodnici v Sao Paulu se Pollertovým 21. 2. 1925 narodila dcera Irena. Jiří se ale vrátil do Prahy, kde pokračoval ve studiích. Farmaření v Brazílii nepřály neustálé lidové nepokoje, proto se Pollertovi vrátili do Prahy, kde později vlastnili síť obchodů. Syn Herbert Jaromír Pollert se narodil již v Praze 1. 11. 1927.

Druhou velkou výpravu během studií a první do Afriky podnikl Jiří v roce 1927 s botanikem Albertem Pilátem do západní Afriky. Lodí z Dakaru do Konakry (hl. m. Francouzské Guineje) a odtud do vnitrozemí. Jiří ale onemocněl malárií a musel se vrátit do Prahy. Pilát pokračoval ve výzkumech, nejprve u řeky Nigeru a poté na úpatí hory Kukulima. V roce 1928 Jiří složil doktorát z přírodních věd – specializace arachnologie (pavoukovci), doktorandská práce – monografie pavouků Čech a Moravy. Kniha o cestě do západní Afriky V tropech u Guinejského zálivu vyšla za Protektorátu (1941) pod Pilátovým jménem (pod oběma v roce 1945).

Ještě v témže roce (1928) se Jiří vydal přes Německo do Marseille a dále lodí přes Suez, Bombaj a Cejlon (Srí Lanka) do Singapuru na další velkou výpravu. Tentokrát do jihovýchodní Asie. Autem procestoval Malajský poloostrov a věnoval se zvláště sběru hmyzu. Přes ostrov Penang pokračoval do Siamu (dnes Thajsko) a odtud lodí na Jávu, kde se konal ornitologický kongres. V rámci cest účastníků kongresu procestoval celý ostrov. Cestu předčasně zakončil na Cejlonu s příznaky malárie. Své vzpomínky na cestu popsal v knihách pro

Jiří Baum 1935

Anna Pollertová, 29.7. 1942

mládež Abdalova dobrodružná cesta (vydáno pod jm. Růžena Baumová, 1940), Na březích Indického oceánu (1936) a přeložil a vydal malajskou pohádku Pa Belalang (1930).

Ve vinohradském bytě Jiřího vznikl plán na další výpravu, tentokrát do severní Afriky (1930), se zoology Národního muzea Josefem Mařanem, Janem Obenbergerem, Karlem Táborským a Václavem Janem Staňkem. V autě, které Jiří opatřil, projeli Tunis a Alžír. Během cesty získali velké množství africké zvířeny, která později značně obohatila sbírky Národního muzea.

V roce 1931 podnikl výpravu do Afriky se chařem, etnografem a cestovatelem Františkem Vladimírem Foitem. Cestovali Foitovou upravenou Tatro 12, jejíž karoserii na expediční speciál upravila karosárna Oldřicha Uhlíka v pražských Strašnicích. Tato Tatra byla prvním automobilem s dvouválcovým motorem, který zdolal černý kontinent. Cesta začala 1. 4. 1931 do přístavu Terst a parníkem dále do Alexandrie, kde necelý měsíc zkoumali staroegyptské památky. Přes Káhiru, podél Nilu dojeli k Asuánu, parníkem do Wádí Halfy v Súdánu a dále přes Chartúm a Kodok do Stanleyvillu v tehdy Belgickém Kongu. Okolo Albertova jezera pokračovali do Ugandy a Nairobi v Keni. Tady se setkávají s krajiny Lányovými. Syn Ludvík Lány nejenže „vyzdobil“ jejich auto cestovatelskými malůvkami, ale přesvědčil je také k výstupu na Kilimandžáro (5 895 m n. m.). Vystoupali až do 5 500 m, ale pro silnou únavu se rozhodli vrátit. Tanganikou pokračovali do bývalé Severní Rhodesie k Viktoriiným vodopádům a přes Jižní Rhodesii doputovali 20. 10. 1931 do Kapského Města v tehdejší Jihoafrické unii. Odtud dopluli 31. 10. 1931 lodí do Southamptonu a přes Dunkerque se šťastně vrátili 7. 12. 1931 do Prahy. Po čas cesty (osm měsíců a 6 dnů – 24 tisíc km) se Jiří věnoval studiu a sběrům

fauny a vše popsal v knihách: Africkou divočinou (1933), Autem z Prahy k mysu Dobré naděje (1933) a v knize pro děti Dobrodružná cesta malého černocho (1935).

Ještě před africkou cestou se Jiří seznámil na jazykových kurzech španělštiny ve Španělském klubu s Růženu Fikejzlovou (*23. 9. 1900 Bělá u Luže), cestovatelkou, budoucí spisovatelkou a fotografkou. Růžena vystudovala obchodní školu v Chrudimi (1915–1917), poté pracovala jako účetní v pražském velkoobchodu. Ráda cestovala, s kamarádkou navštívila některé evropské země. S Jiřím si psali již během jeho africké cesty a po jeho návratu, 17. 6. 1932, měli svatbu. Jiří získal v oso-

bě své ženy nejen dobrou manželku, ale také velkou oporu, a to nejen na cestách. Pomáhala mu při shromažďování vědeckého materiálu, jeho zpracování a pořizování fotodokumentace. Právě ona se zasloužila o vydání mnoha Jiřího knih, hlavně po válce. V roce 1933 se vydali na svou první společnou cestu Tatro 54, která vedla přes Polsko do Pobaltí a dále do Finska, Norska, Švédska a Dánska. V roce 1934 procestovali Španělsko a Maroko, kde Jiří studoval, fotografoval a dál sbíral materiál pro své zoologické dílo. Škoda jen, že vyšlo jako torzo v knize Stepi a pralesem (1945).

Na svou největší výpravu se vydali pro armádu vyvinutou šestikolovou Tatro 72 s náhonem na čtyři kola, benzinovým, vzduchem chlazeným motorem, který dosahoval rychlosti až 60 km/h (spotřeba 18 l na 100 km). Pražská karosárna Oldřich Uhlík na jejím podvozku postavila obytné expediční auto s kuchyňkou, která se dala přeměnit na temnou komoru pro zpracování fotomateriálu. Jejich cesta započala před pražským autoklubem 23. 12. 1934 a vedla přes Suez na Cejlon a do Západní Austrálie kam dopluli v únoru 1935. V květnu přijeli do Canberry a pokračovali napříč Austrálií, kde se věnovali také propagaci Československa v rozhlase, na besedách v klubech, a dokonce i ve filmovém týdeníku, který se zachoval. Po návratu do Brisbane 29. 7. 1935 odpluli lodí Atsuta Maru podél jihovýchodní Austrálie na Filipíny a procestovali ostrov Mindanao. Lodí pak přes Hongkong dopluli na japonské ostrovy Kjúšú a Honšú, kde se Jiří od srpna do října věnoval sběru hmyzu. Z Jokohamy pokračovali přes Havaj do San Franciska. Navštívili Los Angeles, Sierru Nevadu, Národní park Sequoia a projeli Mohavskou pouští. Na zpáteční cestě propluli Panamským průplavem na Jamajku, Antily a do Londýna. Svou cestu zakončili 22. 12. 1935 opět před pražským Autoklubem.

František Foit a Jiří Baum na Kilimandžáru

Manželé, Jiří a Růžena Baumovi

Cestu popsal Jiří v knihách *Okolo zeměkoule autem a lodí* (1937), *Havaj včera a dnes* (1947). Vydal také příručku rad pro cestovatele a vystěhovalce *Na daleké cesty* (1939) a ornitologické zkušenosti publikoval v knize *Ptactvo velké Prahy* (1955).

Do Afriky a také na poslední cestu do zahraničí se vydali Baumovi opět ve své obytné Tatře 72 v letech 1938–1939. Rakouskem projížděli již ve stínu nacistických symbolů. Vypluli z Terstu, propluli Suezem a dále podél východního pobřeží Afriky do přístavu Lourenço Marques (dnes Maputa, Mosambik). Navštívili Masavu v Eritreji, mosambickou Beiru, Kruegerův národní park (nejstarší v Africe), Johannesburg, Pretorii, poušť Kalahari, zemi Zuluů, Dračí hory a cestu zakončili v dnešním jihoafrickém přístavu Durban. V Africe se dozvěděli o zabrání našeho pohraničí. Pro cestu zpět zvolili italskou loď s mnoha zastávkami (pluli 70 dní), čehož Jiří využil ke studiu zvířeny afrických pobřežních oblastí. Přes varovné signály se vedeni vlasteneckým citěním vrátili do Prahy 13. března 1939. Dva dny před německou okupací a vyhlášením Protektorátu (16. 3. 1939).

Návratem do vlasti se Jiří dostal do pastí norimberských zákonů a bylo jen otázkou času, kdy jej dostihnou. Jistou „volnost“ v rámci protizidovských opatření mu skýtalo smíšené manželství, jehož příslušníci měli přijít na řadu později. Ale již v Africe byli rozhodnutí zapojit se nějakou aktivní formou do pomnichovského dění. Protože se Růžena a Anna Pollertová účastnily aktivit předválečné Ženské národní rady, kde se seznámily také s JUDr. Miladou Horákovou, dost možná toto byla jejich cesta do levicové odbojové skupiny RU-DA. Anna se zakrátko stala významnou spojkou mezi ilegálními skupinami a tajemnicí odbojové skupiny Petiční výbor Věrní zůstaneme (PVVZ). V roce 1939 zastavila svůj majetek v hodnotě 2,5 milionu korun, které použila k financování ilegálních aktivit. V jejím bytě se konala řada schůzek představitelů odbojových skupin. V bytě Baumových v Přemyslovské ulici se rozmnožovaly tiskoviny a pořizovaly zmenšené foto zprávy. Letáky se psaly na psacím stroji a fotografická laboratoř cestovatele a biologa dobře posloužila na odbojové foto práce. Některé dokumenty se dokonce předávaly v jejich domě ve výtahu. Skupině se podařilo odfotografovat dokumentaci k radiovým přístrojům pro přistávání letounů za mlhy vyráběných v továrně Mikroфона ve Strašnicích. Jiřímu se

podařilo odfotografovat také plány nového typu letounu a vyfotit německý výzkum atomové energie na Albertově. Baumovi zprostředkovali pronájem dvou bytů ve svém domě, sloužících k tajným schůzkám, a Anna získala další ilegální byty pro členy PVVZ. Anna si byla vědoma, že její aktivity v odboji je nutné dále v zájmu zachování bezpečí vykonávat z ilegality, proto se s Baumovými scházela v bytě majitelky mlékárny na Žižkově (Lucemburská č. 16). V ilegalitě strávila jeden a půl roku.

V říjnu 1941 při zatýkání Ing. Josefa Friedla (řídící PVVZ na Chrudimsku a Nasavrcku) byl zatčen i účetní Jindřich Krása z Laichterova nakladatelství, v jehož bytě byla uložena část archivu PVVZ, především schéma krycích adres. Gestapo přinutilo Krásu archiv vydat, což umožnilo zlikvidovat během ledna 1942 většinu sítě PVVZ a citelně zasáhlo i odbojovou skupinu ÚVOD. Anna byla zatčena 21. října 1941, vězněna byla v Praze na Karlově náměstí ve vězení pražského gestapa v budově bývalého Trestního soudu. Tady Baumovi viděli Annu naposledy. Bylo to v okně zadního traktu v Lazarské ulici, kam přivezli v kočárku svého syna Petra (*19. 11. 1941), aby jej Anna mohla ještě vidět. Anna byla předána do Malé pevnosti v Terezíně a v září 1942 do věznic v Lipsku a Drážďanech. Ve své odbojové činnosti však pokračovala z vězení, kdy posílala motáky v podobě morseových zpráv vyšitých v lemech oděvů a prádla. Zvláštním senátem v Berlíně byla pro přípravu velezrady odsouzena 14. 11. 1944 k trestu smrti. Její poprava v Berlíně-Plötzensee proběhla 10. nebo 11. ledna 1945.

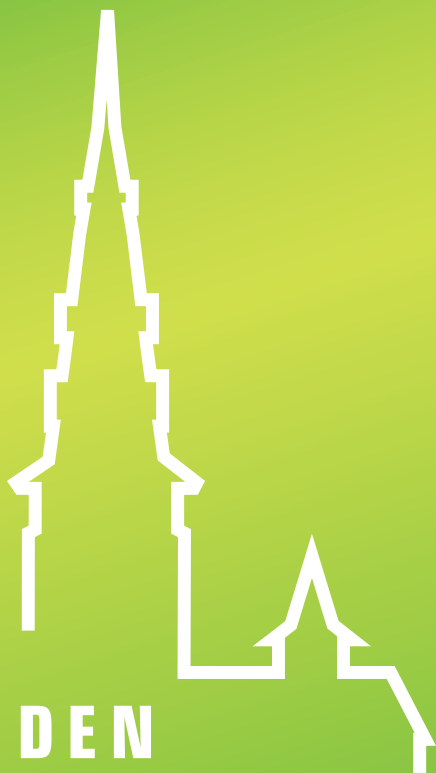
Jiří a Růžena Baumovi, 1935

Jiří byl zatčen 10. 6. 1943 na udání „českým jménem“, ne však za účast v odboji, ale z rasových důvodů. Nejprve byl stejně jako Anna ve věznicí na Karlově náměstí a poté, 17. 8. 1943, byl převezen do Malé pevnosti Terezín. Po dvou měsících, 22. 10. 1943, Terezín opustil, patrně byl převezen zpět do pražské věznice gestapa a odtud transportem Dr 15. 12. 1943 nebo Ds 18. 12. 1943 do nacistického vyhlazovacího tábora Auschwitz v Polsku. Ale ani zde dlouho nepobyl. Přihlásil se do asi třicetičlenného pracovního komanda na odklizení trosk po Varšavském povstání, což mu připadalo rozumnější než bezmocně čekat na svůj osud v Osvětimi. Dále se lze jen domnívat. Patrně při odklizecích pracích se zranil, bakteriální zánět měkké tkáně vyvolal flegmónu a bakterie rozšířené do krve vyvolaly otravu krve. Koncem ledna Jiří v nedožitých 44 letech umírá.

Podobný osud potkal i rodiče Anny a Jiřího. Josef a Františka Baumovi byli společně deportováni 12. 2. 1942 do terezínského ghetta transportem X (čísla 347 a 348) a za osm měsíců transportem Bw 19. 10. 1942 do vyhlazovacího tábora Treblinka (číslo 226 a 227), kde nepřežili. Stejný osud stihl manželka Anny, Rudolfa Pollerta (*12. 12. 1898). Po zatčení byl transportem AAv 30. 7. 1942 jako číslo 146 dopraven do terezínského ghetta a odtud transportem Bc 25. 8. 1942 jako číslo 887 do nacistického vyhlazovacího tábora Malý Trostinec u města Minsk, kde nepřežil. Růžena se synem Petrem přečkali poslední týdny dramatických událostí konce války v provizorním bytě na pražském Spořilově a poté se přestěhovali do spořilovského domu v ulici Jihozápadní III. Růžena Baumová zemřela 16. 7. 1975 v Praze a Petr, vystudovaný strojní inženýr, emigroval o deset let později s manželkou a dvěma dětmi do Austrálie.

Doktor Jiří Baum mluvil jedenácti jazyky, hlavně evropskými, ale i malajštinou, arabštinou a svahilštinou. Procestoval pět kontinentů, pořídil neuvěřitelné množství fotografií a shromáždil cenný zoologický materiál. Část sbírek a odbornou knihovnu věnoval Zoologickému ústavu Karlovy univerzity, sbírky etnologické Náprstkovu muzeu a Národnímu muzeu na 250 000 exemplářů (odměněn titulem honorárního asistenta). Popsal řadu nových druhů, které nesou jeho jméno (*Alleculodes baumi*, *Carabus baumi*, *Hydrobaumia*, *Phellinus baumii*...). Svá pozorování a cestovní zážitky zpracoval v řadě cestopisů, psal knihy pro mládež či populárně naučná přírodovědecká díla. Patrně nejznámějším dílem je *Okolo zeměkoule autem a lodí* (1937). Kámen zmizelých Jiřího Bauma (Stolperstein) najdete v pražské Přemyslovské ulici č. 28.

Pro Památník Terezín Luděk Sládek

**DEN
EVROPSKÉHO
DĚDICTVÍ
V CHOMUTOVĚ**

**ZPŘÍSTUPNĚNÍ
PAMÁTEK
V HISTORICKÉM
CENTRU MĚSTA
A JEHO OKOLÍ
ZDARMA**

**SOBOTA
8. ZÁŘÍ
9.00–17.00 HODIN**

**více na webu města:
www.chomutov-mesto.cz**

498.106 „Albatros“

Železniční depozitář NTM

Ve dnech 21. až 26. 8. 2018 si mohli zájemci prohlédnout „Prezidentský vlak 2018“, který připravilo Národní technické muzeum ve spolupráci s Národním dopravcem Českými drahami k 100. výročí vzniku Československa, v areálu Železničního depozitáře NTM v Chomutově.

M 260.001 „Stříbrný šíp“

O prohlídku vlaku, jehož plánovaná trasa činí 4 150 km, je stále velký zájem. V Chomutově si mohli návštěvníci zázitek ze salonních vozů, které v různých etapách vozily československé prezidenty, spojit s návštěvou největší sbírky kolejových vozidel u nás, uložené v depozitáři NTM.

V depozitáři byl mimořádně k vidění i motorový vůz M260.001 „Stříbrný šíp“. Tento unikátní vůz, který patří do sbírky Českých drah, byl poprvé představen veřejnosti 14. března 1939 a vyroben byl pouze tento jediný exemplář.

„Prezidentský vlak 2018“ bude k vidění ve dnech 28. 8. až 19. 9. 2018 v areálu historického depa a dílen na Masarykově nádraží v Praze v prostorách plánovaného Muzea železnice a elektrotechniky Národního technického muzea. Odtud vyjede na poslední cestu do Českých Budějovic, kde se 20. 9. 2018 představí v rámci Národního dne železnice. Akce je zařazena do projektu Národního technického muzea „Made in Czechoslovakia aneb průmysl, který dobyl svět“, jenž je součástí oslav 100. výročí založení Československé

republiky schválených usnesením vlády ČR č. 353 dne 10. května 2017.

Železniční depozitář Národního technického muzea v Chomutově je pro zájemce otevřen od 30. března do 28. října, a to od čtvrtka do neděle, od 9 do 17 hodin. Spatříte zde sbírku 146 vozidel, která jezdila na našich tratích v 19., 20. i 21. století. Mezi exponáty naleznete např. nejrychlejší parní lokomotivu Albatros, salonní vůz Ústecko-teplické dráhy z roku 1900 nebo skutečnou raritu, kterou je parní motorový vůz M 124.001 soustavy Komarek. S tímto vozem, postaveným Ringhofferovou továrnou v roce 1904, můžete sami zakusit veřejnou jízdu připravenou Národním technickým muzeem a jeho partnery u příležitosti Dnů evropského kulturního dědictví. Jízdy budou probíhat v sobotu 8. září v Chomutově a v neděli 9. září v Kadani. Jízdenky zakoupíte ve voze. Další informace můžete nalézt na webových stránkách Národního technického muzea.

www.ntm.cz

M 124.001 „Komarek“

Stranná a Nechranická přehrada

Vinobraní ve Stranné

Již v roce 1551 byly v Březně vinice patřící Janu Kernerovi z Krbic, ale dnes po nich není ani stopy. Pravděpodobně rostly na stráni, kde nyní stojí Bránská čtvrť. Současné vinice ve vinařské oblasti kolem obce Březno připomínají svou polohou Pálavu. Rozprostírají se na jižním svahu nad velkou vodní plochou Nechranické nádrže a jsou chráněné věncem Krušných a Doupovských hor. Můžete se o tom přesvědčit při letošním vinobraní, které proběhne 6. října.

Výroba vína zde probíhá tradičním způsobem, se zaměřením na ekologii a zdraví, tedy bez zbytečných chemických přípravků a přísad. Zdejší vína dosahují lahvé zralosti nejdříve po 15 až 36 měsících ležení a mají velký potenciál pro archivaci. Mají

podobně jako vína mostecká, litoměřická, roudnická a mělnická osobitý charakter nejsevernější vinařské oblasti s výrazným odrůdovým buketem a pikantní kyselinkou. Jejich zajímavostí je různorodost podle ročníku, sklepmistrem zvolené technologie a šarže.

Obec Březno u Chomutova podporuje rozvoj místního vinařství a spoluorganizuje probouzení vinic a následné vinobraní. Při letošním probouzení vinic v měsíci květnu čekaly návštěvníky odborné přednášky a ochutnávky vín a moštů z loňské úrody. Akci doplnila výstava pláten chomutovského umělce Kamila Sopka umístěná v interiéru kostela Nejsvětější Trojice. Obdobně tomu bude 6. října při tradičním vinobraní. Každý návštěvník bude moci ochutnat letošní kvalitní vína od místních vinařů, formovaná nejen polohou vinic a zdejším klimatem. Jaro bylo překrásné a nástup léta už o měsíc dříve byl ideální. Od té doby nepršelo a je extrémní sucho, což se projeví na letošní úrodě. Kdo letos dorazí do údolí pod Nechranickou přehradou na tento vinařský svátek, může zažít nejedno příjemné překvapení.

Například vína ročníku 2017 majitele Karla Němečka byla skvělá a z poloviny jsou již vyprodána. Ne náhodou získal Sauvignon z tohoto vinařství stříbrnou medaili na Koštu hraběte Chotka, kde se umístil mezi cca 200 viny z Moravy.

Obec Březno vám přeje příjemné chvíle strávené s originálními viny z podhůří Krušných hor!

Infocentrum Březno
 Štefánikova 82, 431 45 Březno
 tel.: +420 474 692 016
 e-mail: infocentrum@obecbrezno.cz
www.obecbrezno.cz

Celkový pohled na Šumburk

Špendlík na mapě

Všechno to začalo, když syn v jedné prodejně suvenýrů objevil malovanou mapu českých hradů a zámků. Od té doby přibude každý víkend aspoň jeden špendlík s vlajčkou na znamení, že byl dobyt. Když jsme prošli všechny ty Hluboké a Karlštejny, přišel čas na místa, která jsme museli hledat lupou. V okolí Klášterce nám přibývalo hned několik špendlíků.

V Klášterci nad Ohří a jeho blízkém okolí najdete hned tři zříceniny hradů, jednu opuštěnou tvrz a jeden zámek. To už stojí za výlet. Zámek dnes necháme stranou a podíváme se do temného středověku. Časy, kdy na vrcholu kopce nad dnešními lázněmi Evženie vznikl hrad Šumburk, vskutku nebyly žádná idylka. V českých zemích zuřil husitské války a na tomto kousku země se perou bratřenci Vilém a Aleš z Perštejna, potomci německého rodu ze Schönburgu. Vilém si nakonec staví

nový hrad a dává mu jméno Nový Schönburg. Žádný smír to ale nepřináší. Saská posádka, usazená u Aleše na Perštejně, pustoší zdejší kraj, až proti němu tvrdě zasáhne vojsko krále Jiřího z Poděbrad. Vilém zas válčí s Vendem z Ilburka na protějším Egerbergu. Lstí se hradu zmocní a pana Venda umučí v jeho vlastní hladomorně. Jak říkám, bezpečno tu tehdy zrovna nebylo, ale trocha děsivých historek z minulosti hradu děti spolehlivě zabaví při cestě vzhůru.

Vyrazit můžete od kláštereckých lázní po červené podél řeky. Čeká vás pětiloketová túra s pěkným výšlapem do kopce. Cestou minete pozůstatky bývalého panského dvora a pozdějšího statku, který zanikl v 80. letech minulého století. V polovině 16. století hrad vyhořel a majitelé panství Fictumové měli již novou tvrz v Klášterci, z níž později vznikl dnešní zámek.

Nějakých 450 let tedy na Šumburku už nikdo nebydlí, nepočítaje trampy a dobrovolníky, kteří hrad udržují. Díky nim a městu Klášterec nad Ohří se můžete do hradu dostat pohodlně po novém, nepadacím mostě, přečíst si spoustu zajímavostí na informačních cedulích a hlavně si užít výhled, který nestíní přerostlé stromy. Čeká vás pohled do údolí řeky Ohře, na Krušné hory a také na Egerberk, sídlo dřívějších nepřátel.

Turistické informační centrum
 náměstí Dr. E. Beneše 85, 431 51 Klášterec nad Ohří
 tel.: +420 474 359 687
 e-mail: icklasterec@muklasterec.cz
www.klasterec.cz

Nádvoří se zbytky paláce

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

Liberec

Zittau

08.09.18 Liberec
09.09.18 Zittau

www.visitliberec.eu

Ještědská královna (45 let)

Realizovaný návrh architekta Karla Hubáčka, mající tvar jednoduchého hyperboloidu, se stal nepřehlédnutelným v kraji Jizerských hor. Současně ale i lákavým turistickým cílem pro návštěvníky z domova i zahraničí.

Stavba vysílače a hotelu, která vrchol hory Ještěd zvýšila o téměř 100 m, probíhala v letech 1966–1973 za dohledu autora projektu a ve spolupráci se statikem Zdeňkem Patrnem a architektem Otakarem Binarem. V roce 1969 získal Karel Hubáček za svůj návrh cenu Mezinárodní unie architektů – Cenu Augusta Perreta, nejvýznamnější ocenění, kterého se kdy českému architektovi dostalo. V roce 2000 získala stavba titul „Nejvýznamnější česká stavba

20. století“ a od 1. ledna 2006 je prohlášena národní kulturní památkou ČR. Protože i stavby slaví své narozeniny, obvykle to bývá den jejich uvedení do provozu, letos slaví i ta na Ještědu. Protože je to ale „dáma“ v nejlepších letech, má i své rozmary hodné královny věží našich hor. Slavnostní otevření dokončené stavby proběhlo jen pro zvané 9. 7. 1973, ale své skutečné narozeniny slaví až 21. září, kdy byla zpřístupněna veřejnosti. Miroslav Fořtýn

Náchodský zámek ožije dobou vlády rodu Kuronských

Sobota 8. září bude na Státním zámku v Náchodě ve znamení oslav Petra Birona, vévody Kuronského a Zaháňského. Za jeho vlády na náchodském panství započal velkolepý kulturní i sociální rozkvět.

V bohatém programu **Náchodských Kuronských slavností** se můžete těšit na pěvecká vystoupení sborů z Náchoda i okolí, rozmanitý řemeslný trh s tvořivými dílnami, prohlídky zámku během dne i noci oživené historickými postavami, slavnostní příjezd vévody s jeho družinou (14.00 hod.), výstavu dravých ptáků i šermířská vystoupení. Pro děti je připraven pestrý doprovodný program – skákací hrad, workshopy, soutěže a mnoho dalšího. Celodenní program bude zakončen vystoupením zpěvačky Dashy s kapelou od 19.30 hod. (vstup zdarma, od 18.30 hod. vstupné 100 Kč a snížené 50 Kč).

Těšíme se s vámi na náchodském panství na viděnou!

Městské informační centrum Náchod
Masarykovo náměstí 1, 547 01 Náchod
tel.: +420 491 426 060
mobil: +420 778 411 680
e-mail: infocentrum@mestonachod.cz
www.mestonachod.cz

foto © Wikimedia Commons, autor Zdeňek Fiedler

Ještěd – horský hostel s vysílačem

Groš Jana Lucemburského

Mincovní depot nalezený ve Vysokém nad Jizerou

Groš Václava II.

Poklad patří do muzea

Stalo se něco neuvěřitelného. Nálezce mincovního pokladu ze 14. století v oblasti Vysokého nad Jizerou jej odevzdal pracovníkům Muzea Českého ráje v Turnově. Jednalo se celkem o 158 pražských grošů, patrně ražby Václava II. a Jana Lucemburského.

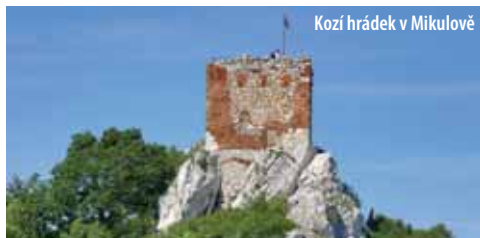
Poslední groš našli pracovníci muzea při následném průzkumu místa nálezů, takže se našlo 41 grošů Václava II. (1300–1305) a 118 grošů Jana Lucemburského (1310–1346). Stav mincí je unikátní, nejspíš nebyly v oběhu dlouho, což dokazuje zachovaný mincovní lesk na řadě z nich. Konzervaci provede restaurátor SUŠ a VOŠ Turnov, odborné

posouzení numismatici Národního muzea a o nalezené zlomky keramické nádoby se postarají restaurátoři. Nálezce čeká zákonná odměna a něco přidá i Liberecký kraj, zákonný vlastník „pokladu“. Turnovské muzeum představí nález veřejnosti v únoru 2019 na mimořádné výstavě.

-red-

foto © Liberecký kraj

Kozí hrádek v Mikulově

Kozí Hrádek

Kozí hrádek spolu se Sv. kopečkem a zámek patří mezi nepřehlédnutelné dominanty města Mikulova. Po nedávných terénních úpravách se tato lokalita stala vhodným volně přístupným odpočinkovým centrem.

Kozí hrádek se odedávna podílel na strategické kontrole cest spojujících Brno s Vídní, a tak zabezpečoval náležitou ochranu. Na vrcholu Kozího vrchu byla v 15. století vybudována dvoupatrová dělostřelecká věž s ochozem, prolomená střelnými. Vybudování věže přispělo ke zlepšení obranných možností Mikulova, zejména mikulovského hradu (dnešního zámku), který tímto získal velmi dobré obranné schopnosti nejen u nás, ale i v rámci střední Evropy.

Ke Kozímu hrádku se dostanete po červené značce poblíž rozsáhlého židovského hřbitova.

Drahomíra Samková

foto © www.mikulovskoregion.cz

Navštivte Kalendář věků

Pálavská oblast je známá četnými archeologickými vykopávkami. Dolní Věstonice proslavila především proslulá Věstonická venuše. Ve Věstonicích ale leží také místo zvané „Kalendář věků“, které významně přispívá k výzkumu celé lokality.

Sprašový profil ve starém hliníku bývalé cihelny je významnou světovou geologickou lokalitou. Obsahuje pohřbené půdní horizonty z teplejších a chladnějších období poslední doby ledové, a je proto výstižně nazýván Kalendářem věků. Místo je důležité také z hlediska archeologie – ve výkopech nad profilem byly doloženy zbytky otevřených ohnišť lovců mamutů.

Kalendář věků začíná zaznamenávat změny krajiny od poslední doby ledové, tj. jdeme-li v kalendáři od nejsvrchnějších vrstev až k té poslední, vrátíme se v čase o přibližně 100 000 let. Jak šel čas, jedna vrstva překrývala druhou, někdy byly nánosy silnější, jindy se uložila jen tenká vrstvička materiálu.

U jednotlivých vrstev se podařilo přesně rozpoznat, v jakém období vznikly, a pomáhají tak určit stáří nálezů z jiných lokalit prostým srovnáním složení půdy z okolí nedatovaného nálezu se složením půdy ve vrstvách tohoto unikátu. I toto ryze praktické využití odkrytého sprašového profilu činí z Kalendáře věků lokalitu středoevropského významu.

Na území dnešního Kalendáře věků byly v minulosti těženy cihlářské hlíny a později také materiál pro stavbu ochranných hrází vodního díla Nové Mlýny. Po ukončení těžby sloužila cihelna jako občasné tábořiště. Nyní ji využívá a udržuje místní myslivecké sdružení.

Místo je národní přírodní památkou, kolem vede cyklistická stezka č. 5043.

Marcela Kohoutová

Kalendář věků u Dolních Věstonic

foto © Wikimedia Commons, autor Huhulenik s mother

ZNOJEMSKÉ HISTORICKÉ VINOBRANÍ 14. – 16. ZÁŘÍ¹⁸

**PRŮVOD KRÁLE
JANA LUCEMBURSKÉHO S DRUŽINOU
BOHATÝ PROGRAM NA 13 SCÉNÁCH
STŘEDOVĚKÁ KRČMA
ULIČKA CHUDINY
RYTÍŘSKÉ JEZDECKÉ TURNAJE
BUTY – HARLEJ – HUDBA PRAHA BAND –
BEN CRISTOVAO – ČECHOMOR**

WWW.ZNOJEMSKEVINOBRANI.CZ

Arionova kašna

Prohlídka Olomouce

Olomouc

Lonely Planet: „Olomouc, nejkrásnější město České republiky.“

Olomouc, stotisícová metropole úrodné Hané a šesté největší město České republiky, leží přímo v srdci Moravy a v minulosti byla jejím hlavním městem. V současnosti je sídlem starobylé univerzity, arcibiskupství, filharmonie, mnoha muzeí, divadel a klubů i dějištěm spousty zajímavých akcí a festivalů.

Olomouc po staletí patřila mezi nejvýznamnější sídla Českého království. Pestrá minulost v ní zanechala velkolepou kolekci historických skvostů, která z Olomouce činí po Praze druhou největší památkovou rezervaci u nás. Světovou raritou je původně středověký orloj na průčelí radnice, po 2. světové válce přetvořený v duchu socialistického realismu.

Dvaatřicet metrů vysoký sloup Nejsvětější Trojice – památka UNESCO, šestice mistrovských barokních kašen i okouzující novodobá Arionova kašna, to jsou další unikáty soustředěné v historickém centru města.

Václavskému návrší dominují štíhlé věže katedrál sv. Václava a přilehlé paláce na místě někdejšího Olomouckého hradu. Roku 1306 právě na tomto místě vymřel po meči slavný rod Přemyslovců. Mladý W. A. Mozart zde složil v roce 1767 svou šestou symfonii F-dur.

Kromě nespočtu církevních památek na vás čekají také četné připomínky slavné vojenské historie bývalé olomoucké pevnosti. Celé město obepíná

prstenec předsunutých fortů, které se dochovaly do dnešní doby v téměř nepozměněné podobě. V překrásných městských sadech naleznete také zbytky středověkého opevnění města i Korunní pevnůstku, která se postupně stává centrem kultury a relaxace.

V Olomouci rozhodně stojí za to se zdržet!

Léto / podzim v Olomouci

3.–17. 9. Mezinárodní varhanní festival

3.–9. 9. Dny evropského dědictví

8.–9. 9. Dožínky Olomouckého kraje,

www.flora-ol.cz

14. 9. – 11. 11. Život Integrity očima studentů a Jindřicha Štreita, www.vmo.cz

21. 9. 2018 – 27. 1. 2019 Rozlomená doba

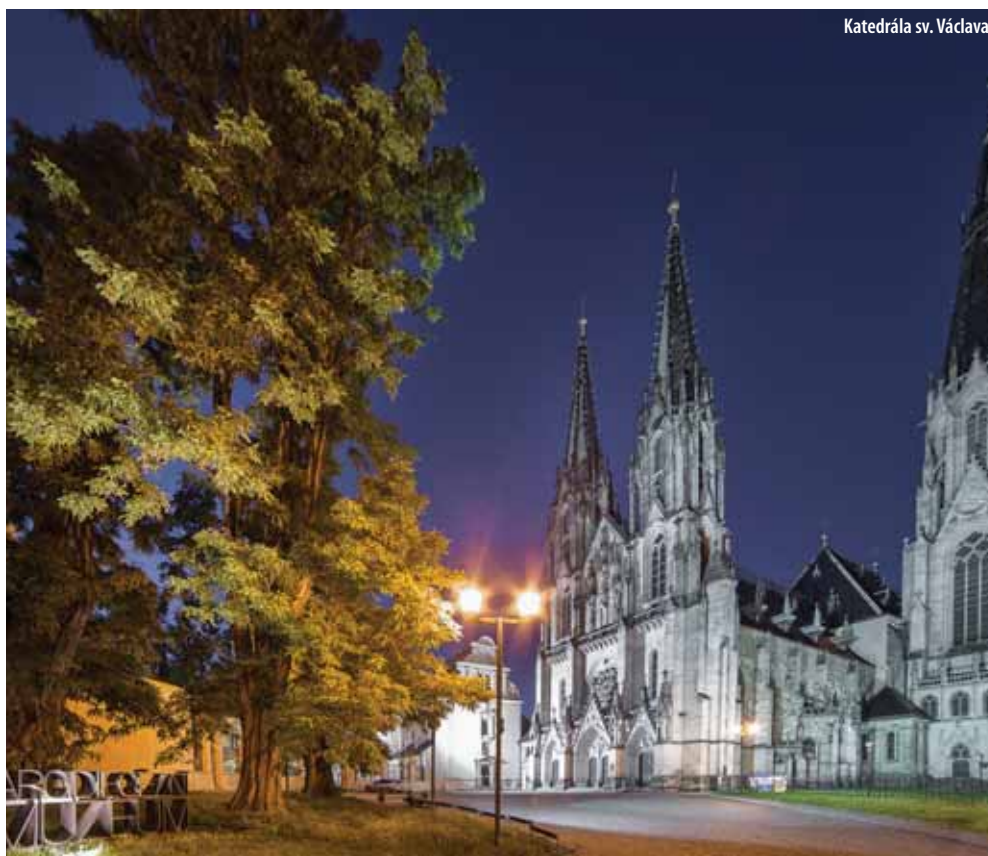
1908–1928, avantgardní umění ve střední Evropě, www.muoz.cz

23. 9. – 19. 10. Podzimní festival duchovní hudby

5.–6. 10. Olomoucké vinné slavnosti

4.–7. 10. Flora Olomouc

Informační centrum Olomouc
Horní náměstí 583, 779 11 Olomouc
otevřeno 9–19 hod.
tel.: +420 585 513 385, 585 513 392
e-mail: infocentrum@olomouc.eu
www.tourism.olomouc.eu

Katedrála sv. Václava

Olomoucká radnice

FOTO HÁDANKA

o tričko redakce KAM po Česku „Mazaný čtenář“

Poznáte místo na fotografii?

1.

a) Bratrské oltáře u České Kamenice
b) „Hřbitov horolezců“ v Hruboskalském skalním městě

2.

a) Kostel sv. Mikuláše, Veliny
b) Hřbitovní kostel Panny Marie, Broumov

3.

a) Kostel sv. Jakuba, Bedřichův Světec
b) Kostel sv. Jakuba, Libiř

4.

a) Trojmezí – hraniční sloup, Hřčava
b) Hraniční sloup na Trojmezí, Šumava – Plechý

5.

a) Královácký dvorec, Antýgl
b) Královácký dvorec, Busil

6.

a) Hvězdárna, Praha-Ďáblice
b) Hvězdárna, Turnov

7.

a) Dolní tvrz, Kestřany
b) Horní tvrz, Kestřany

8.

a) Rozhledna Štěpánka, Kořenov
b) Schillerova rozhledna, Kryry

9.

a) Lesní bar u Adamova
b) Lesní bar, Horní Lipová

10.

a) Zámek (tvrz) Okrouhlá
b) Tvrz Vrchotice

11.

a) Pštrossova vila, Bechyně
b) Müllerova vila, Praha

12.

a) Zřícenina hradu Cimburk
b) Zřícenina hradu Andělská Hora

13.

a) Slavkov
b) Lednice

14.

a) Hora Matky Boží, Králíky
b) Poutní kostel sv. Anny, Kraselov

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce.
Tři autoři správných odpovědí obdrží od redakce KAM po Česku speciální tričko „Mazaný čtenář“.

Čertova stěna je jednou z nejhezčích lokalit v jižních Čechách. Na rozloze přibližně 10 ha se ... rozléhá skalní sráz s nakupenými žulovými balvany. Nejznámější je zřejmě Čertova kazatelna, což je 30 metrů vysoký skalní blok.									
POMŮCKA: AY, END, MILD	NÁZEV PÍSMENE L	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY HEREČKY DUCHOVÉ	KONEC ANGLICKY	DRUH POKRMU	TAŽNÉ RYBY	POLNÍ MÍRY	STŘEDA ZKR.	FRANCOUZSKÁ ŘEKA
KLÁVESNA NA POČÍTAČI						KOVBOJSKÉ POTŘEBY			
ESTETICKÝ						DŮLNÍ PRAC. MN. Č. SLUCHOVÝ ORGÁN			
KULTURNÍ DŮM ZKR.			OVOCNÉ ŠTÁVY NĚM. MUŽ. JMÉNO					2. DÍL TAJENKY	KVĚTNÍ PRÁŠEK
CITOSLOVCE OHRAZENÍ				OZVĚNA PROVINĚNÍ			ÚŘAD PRÁ- CE ZKR. NĚM. ZPĚV. JURGENS		
LÉČ. TĚLES. VÝCHOVA MÍSTO NA PEČENÍ					ÚDĚLY JEMNÝ ANGLICKY				
JIHOČESKÉ MĚSTO						VZOR ALKALOID V ČAJI			
KAUČUK						INICIÁLY REŽISÉRA LIPSKÉHO STROMORADÍ			CIZÍ MUŽ. JMÉNO
CHEM. ZN. KOBALTU			KOSTKY LATINSKY ČÁSTICE HMOTY				OBYVATEL IRSKA SLOVENSKY PLANETKA		
MODEL FORDU INIC. HER. HORNÍČKA				NEROZHOD- NOST KOZÁČKY NÁČELNÍK					
DÁLNIČNÍ POPLATKY					ČIVY VLK Z KNIHY DŽUNGLÍ				
MASA					MAZLAVÁ HORNINA CHEM. ZN. ARZENU				PLÁPOLAT
ŘÍMSKÝCH 1995	DRUHY BAVLNY JMÉNO BÝV. ČIN. VŮDCE					A TAK PODOBĚ TECH. SPR. KOMUN. ZKR.			
ZNAČKA MILIMETRU			ZAMETAT ZÁKLADNÍ ŠKOLA ZKR.			INIC. ZPĚV. LANGEROVÉ OBYVATEL IRSKA			
PODDANÝ					ŠEDIVÁ				
TORNA					BUNKR				

Poznáte místo na fotografii?

- a) Doubská hora K. Vary
- b) Háj u Aše
- c) Brdo ve Chřibech

Nejvíce odpovědí na soutěžní otázky do redakce zaslali čtenáři z okolí distribučního místa Tábor. Poměr počtu odpovědí v soutěži ne odpovídá počtu došlých odpovědí rozhodli, že gratulují certifikátem

Mazaní čtenáři

uděluje redakce magazínu KAM po Česku za vydání červenec-srpen 2018

Infocentrum Město Tábor
Zábava č. 2, 390 01 Tábor

Tajenku křížovky a odpověď

na fotohádanku nám

zašlete do 15. září

z www.kampocesku.cz/souteze

nebo na adresu redakce.

Dvakrát tři autoři správných

odpovědí obdrží mapu

věnovanou vydavatelstvím

Kartografie PRAHA.

Podmínky soutěží najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Výherci budou informováni redakcí a výhry jim budou zadavatelem soutěže zaslány do 15. dne v měsíci.

Správné odpovědi a výherci

Soutěže za měsíc červenec-srpen 2018

Čelkem došlo 5 846 odpovědí, 5 660 z internetu a 186 dopisů, z toho 3 334 žen a 2 512 mužů.

Kolín – město pro malé i velké

otázka 1: b) 2

otázka 2: c) Petr Parléř

soutěžilo: 520 čtenářů; 476 správně; 44 špatně

výherci: M. Světlík, Radvanice; B. Jošková,

Buchlovice; V. Přenosilová, Strupčice; R. Petrová, Valtice; P. Pecka, Vysoké Mýto; P. Jaklová, Hořice; M. Vydrová, Bobnice, O. Dudášová, Bohumín, P. Pavlík, Býšť; M. Jíra, Hodkovice nad Mohelnou

Kartografie Praha

otázka: Vite, která železniční stanice je nejvýše položená? Napište její název a v jaké nadmořské výšce se nachází.

odpověď: Kubova Huť, 995 m n. m.

soutěžilo: 449 čtenářů; 309 správně; 140 špatně

výherci: V. Jachim, Praha 4; M. Štecherová, Opařany; H. Petrová, Frenštát pod Radhoštěm

Edice ČT

otázka: Která z následujících oblastí není součástí dnešní Francie?

odpověď: c) Andorra

soutěžilo: 508 čtenářů; 498 správně; 10 špatně
výherci: K. Rylichová, Praha 5; L. Pokorná, Litoměřice; A. Rousková, Česká Skalice

Děčín pro rodiny

otázka 1: c) medvěd grizzly

otázka 2: b) Pravčická brána

otázka 3: b) 292 m

soutěžilo: 480 čtenářů; 470 správně; 10 špatně

výherci: P. Muska, Kadaň; M. Burdík, Práče;

M. Žitná, Česká Lípa; N. Janáková, Chomutov; A. Zak, Blansko; Z. Izáková, Dobruška; B. Herbustová, Písková Lhota; F. Dvornický, Lahošť; V. Holubová, Kdyně; M. Lajksnerová, Kolín

Filmový Liberec

otázka 1: b) 2016

otázka 2: a) Geoffrey Rush

otázka 3: b) Johnny Depp

soutěžilo: 436 čtenářů; 376 správně; 60 špatně

výherci: T. Plecítá, Zbiroh; O. Krejčí, Brno;

M. Holická, Pardubice; J. Katrnáška, Pečky; P. Baňňová, Ratiškovice; J. Hamušek, Jihlava; J. Jilek, Vresina; B. Zajíčková, Uherské Hradiště; E. Mácová, Bechyně; J. Bizoň, Kostice

Hradecko dětem

otázka 1: c) 1958

otázka 2: a) 3. 7. 1936

otázka 3: a) kamenné a měděné

soutěžilo: 432 čtenářů; 421 správně; 11 špatně

výherci: D. Schovánek, Hořovice; B. Žáková,

Vlčímevce; E. Hlavsová, Plzeň; S. Čejka, Dobrá voda; J. Morávek, Brandýs nad Labem, V. Prokopová, Hradec Králové; Š. Karčmařová, Ostrava; H. Holubářová, Praha 10; M. Barták, Chrudim; J. Skruzná, Čerčany

Putování za Žilvarem

otázka 1: c) Pepek

otázka 2: b) 233

soutěžilo: 482 čtenářů; 473 správně; 9 špatně

výherci: Z. Šimek, Chrástava; J. Tvaroh, Smržovka; J. Janda, Veselí nad Lužnicí; V. Petr, Pra-

ha; M. Kopsková, Doudleby nad Orlicí; J. Strnad, Králupy; O. Procházková, Valašské Meziříčí; M. Pavlíková, Býšť; V. Lišková, Frenštát pod Radhoštěm; J. Petráková, Strakonice

Léto v Pardubickém kraji

otázka 1: b) na Dolní Moravě

otázka 2: a) v Letohradě

otázka 3: a) pod Kunětickou horou

soutěžilo: 496 čtenářů; 490 správně; 6 špatně

výherci: D. Petřítylová, Praha 8; V. Zajíčková,

Děčín; F. Křík, Olomouc; M. Seidlová, Sušice; J. Ospalíková, Šumperk; O. Roubek, Chýnov; I. Seidlová, Sušice; B. Šafařová, Moravské Bránice; M. Bednář, Nová Bystřice; M. Zachariáš, Tábor

Boskovice – město sedmizubého hřebene

otázka 1: c) v Jihomoravském kraji

soutěžilo: 458 čtenářů; 448 správně; 10 špatně

výherci: M. Komňacká, Bakov nad Jizerou; M. Kronďák, Praha 9; L. Beran, Volary; L. Šubčík,

Brno; T. Samek, Blížkovice; J. Herbst, Písková; R. Jezerová, Dobruška; V. Vondřejsová, Humpolec; J. Štěrbá, Přerov; V. Jírová, Nové Město pod Bukem

Léto v duchu tradic a folkloru

otázka 1: a) Zlínský kraj

otázka 2: a) rychle

otázka 3: b) hospodář

soutěžilo: 538 čtenářů; 450 správně; 88 špatně

výherci: J. Krejčí, Praha; J. Jochman, Břeclav;

M. Cizová, Kostelec nad Černými lesy; M. Malagová, Velká Bystřice; Š. Karčmařová, Ostrava; J. Štecher, Opařany; F. Veselý, Zbožičko; J. Hrochová, Praha 4; M. Novotný, Křížany; P. Horálek, Teplice

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?

odpověď: a) Rozhledna Výšina, Liberec

soutěžilo: 555 čtenářů; 548 správně; 7 špatně

výherci: M. Jedlička, Újezd u Brna; J. Kučera, Most; T. Jelínek, Znojmo

Křížovka

Orlické hory a Podkrkonoší

soutěžilo: 492 čtenářů; 484 správně; 8 špatně

výherci: R. Budzanovská, Praha; P. Kajáková, Chomutov; J. Cestr, Malé Žemoseky

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

A medieval festival scene. In the center, a man with a long beard and a hat sits on a horse, wearing a dark cape and holding a long staff. To his right, a woman in a bright pink hooded cloak and a yellow-green tunic walks. The background shows a stone building and hanging flags.

14. - 16. 9. 2018

Táborská setkání

– 27. ročník největšího husitského festivalu

PÁTEK: slavnostní zahájení · pochodňový průvod městem · videomapping · DAVID KOLLER s kapelou · MŇÁGA A ŽĎORP

SOBOTA: středověké tržiště · žebračká ulička · středověký špitál · vystoupení skupin historického šermu · staročeský jarmark · historický průvod městem · rytířský turnaj na koních · ohňostroj · BARBORA POLÁKOVÁ · NO NAME · CIRCUS PROBLEM · MEZCLA ORQUESTA

NEDĚLE: European Heritage Days - na téma společné dědictví a společné hodnoty, vybrané památkové objekty budou oživeny koncerty, divadlem, výstavami · NAPOLI ACUSTICA · TARAPACA · PETR LÜFTNER

Tradiční český výrobce
Vánoční výzdoby, dekorací
a osvětlení

Již 26 let
přinášíme
vánoční pohodu
do všech měst
a obchodů

